

A máramarosi kutmérgezők nyomában...

Egy kis antiszemitizmust nem kell rossznéven venni...?

Vlad iskolaigazgató ur ros-hasanakor irat a zsidó gyermekekkel, Pop tanító ur bojkottálja a zsidó könyvkereskedőt, — de Borsa az egészen más dolog

Kevés a zsidó elemi iskola, — és középiskola is kell Máramarosszigetnek

Sighet—Máramarossziget, október 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A dolgok megértéséhez tudni kell, hogy a máramarosszigeti zsidóságnak nincs egyetlen középiskolája sem. A középiskola mellé lehetne sorolni a könyvtárt és a kulturházat és azt a sok intézményt, aminek még mindig híján van Erdély legzsidóbb városa, Máramarossziget. De szándékosan ragadtuk ki az iskolát, hogy rámutassunk azokra a visszás állapotokra, melyek a közoktatás terén uralkodnak.

Cuza szelleme a szigeti iskolában

Máramarossziget két hitközsége két elemi iskolát tart fenn. Minden jel arra mutat, hogy ez a két zsidóiskola teljes mértékben megfelel hivatásának. Bennünket azonban legelsősorban az az elszomorító körülmény érdekelt, hogy a két szigeti zsidóiskolában a tanulók száma döbbenetesen kicsi, a tanköteles zsidó gyermekek csupán harminc százaléka részesül itt oktatásban, míg a nagyobbik hányada az állami iskolákban kénytelen elhelyezkedni.

S Máramarossziget állami népiskoláiban, ahová az új tanévvel együtt beköltözött Cuza szelleme is, a zsidó gyermekek a legrettenetesebb tortúráknak vannak alávetve. Birlea professzor agitációjának hatása alatt a zsidó gyermekeket elkülönítik a szigeti iskolákban s minden alkalmat megragadnak arra, hogy a zseni gyermekeket keserűséggel töltsék el.

Vlad igazgató működik...

A szigeti zsidó centrum kellős közepén, a Rózsa utcában van a IV. számú elemi iskola, melynek élén Vlad direktor áll. Már a beiratkozások folyamán is Vlad igazgató mindent elkövetett, hogy különböző ürügyek alatt minél több zsidó gyermek maradjon ki az iskolából. A szülők interviáltak s amikor felettései utána néztek a dolognak, rendszerint egy sokatmondó közlegyintéssel intézte el a dolgot.

Roshasana előnapján azután ráparancsolt a zsidógyerekekre, hogy mindannyian jöjjenek el másnap az iskolába, mert aki kimarad, az könyörtelenül el lesz csapva.

A gyermekek nagyrésze meg is jelent s ekkor Vlad igazgató úgy intézkedett, hogy az összes órákon irjanak a gyerekek. Megmutatja ő, hogy zsidó gyermekeknek nincs ünnepük, ha ő, a domnul director, nem akarja.

A gyermekek, különösen az értelmesebbje, egész délelőtt sirt, hogy miért nem mehet nagyünnepkor templomba. A felháborodott szülők újra szaladtak fűhöz-fához s nehezen kijárták, hogy ünnep második napján ne menjenek a gyermekek az iskolába. Vlad direktor meg arra hivatkozott, hogy nem volt kéznél a miniszternek az a rendelete, mely az ünnepnapok tankötelességére vonatkozik...

Bojkott alá veszik a zsidó könyvkereskedőt

A példa ragadós és az igazgató ur a tanítói kar sorából is követőkre

akadt. Pop Petru, a harmadik osztály főnöke a jeles tanítvány. Ő még csak kicsi heccekre képes ugyan, de ezek a kicsi heccek annál jellemzőbbek.

A gyermekek ugyanis megvették a szükséges tankönyveket. Valamennyi egységes program alapján készült, sőt Máramarossziget összes könyvkereskedésébe a tankönyvek egy s ugyanazon kiadásai érkeztek.

Csak hogy a tankönyvekre minden kereskedő rányomja a maga bélyegzőjét. A gyermekek egyrésze a Kaufmann-féle könyvkereskedésbe szerezte be a szükséges könyveket s Pop Petru úgy érezte, hogy neki kötelessége ezeket hasznavehetetlennek nyilvánítani.

Utastotta hát a gyermekeket, hogy vigyék mindannyian vissza Kaufmannhoz a könyveket és vegyenek újakat a román boltban. *A zsidó kereskedő könyveit kiferdítik a becsületes szöveget és képesek a legnagyobb veszélybe sodorni a tanítványokat.* Aki mindezek dacára akár egy füzetet is fog venni Kaufmannnál, az már szedheti is a sátorfáját.

... S itt nem használ már semmi intervenció. Ezen a ponton megakadt a tanfelügyelő is. Mert hiába, az osztálynak ilyen természetű belső ügyei csak nem szólhat bele az ember, ha még mingyárt tanfelügyelő is az illető...

„Egy kis antiszemitizmust nem szabad zokon venni...”

Munkatársunk felkereste Bárzu Ioan tanfelügyelőt és felháborodva tiltakozott a zsidó tanulókat ért sérelmek ellen. Mire Bárzu tanfelügyelő a következő magyarázatot adta:

— Furesának találok, hogy Önök máris felháborodnak, mihelyt egy állami tanító antiszemita mentalitásról tesz tanúságot. *Az antiszemitizmus nagyon is relatív dolog s ha kis mértékben kapják nem szabad zokon venniük.* A máramarosszigeti iskolákban volt már rá eset, hogy az inspektor bejött valamelyik osztályba, rühesnek mondta a zsidó tanulókat és levágta sorjában a fiuk pájlesztát. A világ azért mégsem állott fejetetejére és minden ment tovább a maga rendjén. — Vlad igazgató — folytatta — Bárzan tanfelügyelő — igaz, antiszemita érzelmű ember. A baja csak az, hogy bután és durván csinálja a dolgot. Pop se sziveli nagyon a zsidókat. De ilyen csekélységekben hogy szabad felháborodni?...

— Látja, itt van a borsai eset. Paraszttömegeknek a lázítása, gyújtogatás — s mindebbe a tanítók voltak a papok mellett a főkolompokok. Ez csunya dolog volt. Szégyenére vált az egész ország tanítói karának. Hogyne, amikor heteken át az iskola felé sem néztek. En a magam részéről intézkedtem és a mostani új tanévben csupa új erők vannak Borsán. Az egyik, Malageanu igazgató, még ott maradt. Most harcot folytatunk. En nem utalom ki a fizetését, ő meg nem akar elmenni Borsáról. Ezt meg is írhatja.

Ezek mondotta Bárzu Ioan tanfelügyelő. Egyhuzamban beszélt, szaba-

SZÉKREKEDÉS

és minden más gyomorbetegség, emésztési zavarok, gyomorsavtúltengés és ideges bántalmak megszűnnek és teljesen meggyógyulnak a könnyen emészthető és kellemes ízű

Knorr kakaó és Táplisz

használatával. Teljesen ártalmatlan tápszerek lévén a legalkalmasabbak a székrekedés és krónikus hurutok leküzdésére, anélkül, hogy zavarokat idézne elő az emésztőszervek működésében. — Kapható mindenütt!

Prospektust ingyen küld SAM. LÖBL & FIU Bucurest, Bd. Maria 30

tosan, szinte bementa, hogy pont, vessző, pont, vessző...

A tanfelügyelő ur igaza

S olyan világosan beszélt, hogy fölösleges a magunk részéről minden kommentár. Hát szabad zokon venni egy kis antiszemitizmust? ... Egy kis roshasani gyermeksírást és egy kicsi zsidó bojkottot, egy egyszerű tanító, vagy igazgató részéről, akkor, amikor a máramarosszigeti állami iskolákban maga az inspektor ur mondotta rühesnek a zsidó tanulókat és saját kezűleg vágta le a fiuk pájlesztát? ... Persze, Borsa az más. Ott lázítás volt meg gyújtogatás. Ez csunya dolog. Ezért át is helyezték a tanítókat. De Máramarosszigeten? ...

Tessék mondani, nincs igaza a tanfelügyelő urnak? ...

Azt is kérdezhették az ember: Vlad igazgató, aki Máramarossziget zsidóságát legszentebb érzéseiben sértette meg, miért nem kapta meg

eddig büntetését? Pop Petru tanító milyen joggal vette bojkott alá egy zsidó kereskedő könyveit? S vajjon az adóhivatalban is megnézik, hogy Kaufmann fizeti az adót, vagy a „Dragos Voda”? S azt is hozzáfűzhetné: Ezért felhívjuk az illetékesek figyelmét a fenti botrányos esetre s hisszük és reméljük, hogy a bünösökkel szemben szigorú szankciókat fognak alkalmazni, stb., stb., ahogy ezt már ilyenkor szokás megírni.

Mi azonban csak azt kérjük az illetékesektől: az elemi népoktatásban hogy képzelik el a relativ antiszemitizmust? ...

Máramarossziget zsidóságától pedig kérjük: Mikor fog már ráeszmélni arra, hogy két elemi iskola kevés Erdély legzsidóbb városában? Mikor fog már arra gondolni, hogy gyermekeinek nevelése érdekében tenni kell valamit?

Nem jóslani, spekulálni, igérni. Tenni!

Schön Dezső

Görögországból dohányt, Németországból vasuti anyagokat vásárol Románia

Bucuresti—Bukarest, október 25. Az autonóm jövedéki pénztár igazgatósága megbizta Stefanescu kereskedelmi igazgatót, hogy utazzék Görögországba, ahol macedón dohányt vásároljon a romániai cigaretták minőségének feljavítására. Egyelőre 40 ezer kilogramm macedón dohányt akar venni a dohányjövédék.

A minőség feljavítását célzó vásárlás az ideai dohánytermeléssel van összefüggésben. Ez évben ugyanis az egész ország területén 25 millió kilogramm dohányt természetek, vagy is mennyiségileg a termés meghaladta a múlt évit, a jobb minőségű dohányokból azonban kevés termelt, ezért

kell macedón dohányt vásárolnia a monopóliumnak.

Az államvasutak vezérigazgatósága kéttágu delegációt küldött ki Németországba, azzal a megbizással, hogy látogassa végig azokat a német nehézipari vállalatokat, amelyek az utóbbi években vasuti anyagokat szállítottak a CFR-nek. A delegáció, amelynek tagjai Micleseu mérnök, a CFR gazdasági osztályának igazgatója, felhatalmazást kapott arra, hogy Németországban 30 millió lej értékű megrendelést csináljon a vasut modernebb felszerelésének beszerzése céljából.

A Daily Telegraph pesszimista hangu cikke a leszerelésről

London, október 25. A Daily Telegraph diplomáciai tudósítója a legötétebb színekkel eseteli a Népszövetség küszöbönálló előkészítő leszerelési konferenciájának kilátásait. A leszerelést előkészítő bizottság novemberi ülészaka valószínűleg a bizottság legrövidebb és utolsó ülészaka lesz — írja a Daily Telegraph. — Eredmény sem a hadiflotta, sem a szárazföldi hadsereg leszerelése terén nem várható a közel jövőben.

A flottakérdésben Franciaország és Olaszország között áthidalhatatlan nézeteltérések vannak, amint ezt a legutóbbi francia—olasz flottatárgyalások kudarcra is bizonyítja, a szárazföldi hadsereg leszerelése tekintetében pedig a francia kormány a legnagyobb ellenállást fejté ki.

— Ilyen körülmények között nem is valószínű, hogy a novemberi ülészakon egyáltalán szóba kerül a hadiflot-

ták és a szárazföldi hadseregek tényleges leszerelése, hiszen ha valóban szönyegre hoznák ezeket a problémákat, úgy a konferencia megint csak eredménytelenül végződne és még nyilvánvalóbbá tenné azokat a veszedelemeket, amelyek Európát fenyegetik. Így egészen természetes, hogy az előkészítő konferencia csak rövid ideig fog ülésezni és azon valószínűleg csak a különböző leszerelési módokról fognak tanácskozni.

Az egyetlen cél az lesz, hogy biztossá a leszerelési tervezetek elfogadását, ha mindjárt egy csomó kikötéssel is. A szárazföldi hadseregek létszámának megállapítása, a leszerelés egyetlen gyakorlati problémája, valószínűleg az általános nemzetközi leszerelési konferenciára marad.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉ: HIRDESSÉN AZ UJ KELETBEN

Nem

Az egész korm

(Bucuresti — Bukarest) Politikai körökben a kormányzatot tartózkodás konvervált. Ismeretes, hogy a minisztertervezet mezoigazdasági tanácsára s ezt a tervezet azon napon, midő a terelnöki minőségű földi sajtó képviselői fordítás nem valóronescu, mint Maniolo nyilatkozatok országban azonban mint pozitív tény meglehetősen bányei lettek. A palángyorsan terjedmany el fogja ezt a hirt különögyékben nagy lak meg s a bankokkák a kapcsolatok restben tartózkodó ügyi szakértőket érintette a Maniotele. A stabilizáci gorikusán a konve laltak állást és Ok dással fenyegetőző a kormány Nanoi gáéva teszi.

Meg sem l

vertalást

Azzal ugyanis k rökben már az els ban voltak, hogy a hárd lejt kitévő m soknak az állam ált helyesebben magá litalig kivihetetlen próbálkozás már van itélve, ezzel sze hogy alapjában re pénzügyi és hitel helyzet az, hogy a Manoilescú képviselőspontját, így M nök, Popoviciu Madgearu földmű kategórikusan a kó laltak állást. Nem mint a súlyos he gazdaságnak gyak kel való segélyezés Mezoigazdasági Hite feladata, már csak delkezésre álló töké len lesz hogy azzal konvertálását mé sem lehet és mert abban a helyzetbe pénzösszegeket aká teremtsé.

Románia

Jugoszláv

A helyzet ugyan miának ugyanakkor milliárd arany le van, a külföldi hite a szomszédos Jugó külföldi tartozásai dinárra rugnak. nyek által indokola idézte elő, hogy a zódése szerint Rom nem szó s a törvé helyzetet az utóbbi bitotta az a polém és Manoilescú közt tartozások konvert lezajlott. A külföld sai igen kemény s tak a külföldön vár előtt az itteni állap

A miniszte

Ezek volnának a a kijelentésnek, an niszterelnök a tegn és amely szerint a tozások konvertálá valósítani.

— Kötelességünk ratunk, — mondott hogy a dolgozó os ban a parasztokat rendezéséhez segíts nem fogunk tenni. kompromittálhatná volna a kisajátítás semmit sem garant szerit senkit követ re. Ilyen megoldás

**Altalános 20%-os árengedmény meghosszabbítva e hó 30-ig
SIESSEN A VÁSÁRLÁSSAL, AMIG OLCSÓN VEHET!!!
HARISNYA-HAZ, Calea Reg. Ferdinand 29. (Kis hid mellett)**

Nem lehet konvertálni a mezőgazdasági tartozásokat

Az egész kormány állástfoglalt Manoilescu tervezetével szemben — Mironescu kijelentette, hogy legfeljebb a mezőgazdaság felségélyezéséről lehet szó

(Bucaresti — Bukarest, okt. 25. Az Uj Kelet tud.) Politikai körök érdeklődésének homlokterében a mezőgazdasági tartozások konvertálásának problémája áll. Ismeretes, hogy Manoilescu iparügyi miniszter tervezetét dolgozta ki a mezőgazdasági tartozások konvertálására s ezt a tervezetet közzétette ugyanazon napon, midőn Mironescu miniszterelnöki minőségben kijelentette a külföldi sajtó képviselői előtt, hogy a konvertálás nem valószínű. Ugy Mironescu, mint Manoilescu különböző előző nyilatkozatokat tettek közzé, az országban azonban a konvertálás hírére mint pozitív tényre kolportáltak, aminek meglehetősen baljóslatu következményei lettek. A parasztság körében világmódszónak terjedt el a hír, hogy a kormány el fogja engedni tartozásait. Ezt a hírt különösen egyes regáti megyékben nagy lakomákkal ünnepelték meg s a bankokkal máris megszakták a kapcsolatokat. Oboen és a Bukarestben tartózkodó Rist külföldi pénzügyi szakértőket igen kelmetlenül érintette a Manoilescu-tervezet közzététele. A stabilizáció két ellenőre kategorikusan a konvertálás terhére ellen foglaltak állást és Oboen azonnali lemondással fenyegetőzött arra az esetre, ha a kormány Nanaulescu tervezetét magává teszi.

Meg sem lehet kísérni a konvertálást

Azzal ugyanis komoly pénzügyi körökben már az első pillanatokban tisztában voltak, hogy a mintegy 50—60 milliárd lej kivevő mezőgazdasági tartozásoknak az állam által való konvertálása, helyesebben magára vállalása gyakorlatilag kivihetetlen. — hogy egy ilyen próbálkozás már eleve sikertelenségre van ítélve, ezzel szemben alkalmas arra, hogy alapjában rendítse meg az ország pénzügyi és hitel életét. A tényleges helyzet az, hogy a kormányban egyedül Manoilescu képviseli a konvertálás álláspontját, így Mironescu miniszterelnök. Popoviciu pénzügyminiszter és Madgearu földművelésügyi miniszter kategorikusan a konvertálás ellen foglaltak állást. Nem lehet szó egyébről, mint a súlyos helyzetben lévő mezőgazdaságnak gyakorlati intézkedésekkel való segélyezéséről. A létesítendő Mezőgazdasági Hitelintézetnek ez lesz a feladata, már csak azért is, mert a rendelkezésre álló tőke annyira jelentéktelen lesz, hogy azzal az összes tartozások konvertálását még csak megkísérlni sem lehet és mert Románia ma nincs abban a helyzetben, hogy a szükséges pénzügyi eszközöket akár külföldről is előteremtse.

Románia hitele kisebb, mint Jugoszláviáé

A helyzet ugyanis az, hogy Románia ugyanakkor, midőn mindössze 5 milliárd arany lejt kivevő tartozása van a külföldi hitele jóval kisebb, mint a szomszédos Jugoszláviáé, amelynek külföldi tartozásai 19 milliárd arany dinárra rugnak. Ezt az objektív tényeket által indokolatlan hitelválságot az idező elő, hogy a külföldiek meggyőződése szerint Romániában az adott szó nem szó s a törvény nem törvény. A helyzetet az utóbbi időben csak súlyosította az a polémia, amely Madgearu és Manoilescu között a mezőgazdasági tartozások konvertálásának kérdésében lezajlott. A külföldi pénzügyi kapacitáissal igen kemény szavakban nyilatkoztak a külföldön tartó román államteremtők előtt az itteni állapotokról.

A miniszterelnök nyilatkozata Ezek volnának az előzményei annak a kijelentésnek, amelyet Mironescu miniszterelnök a tegnapi esti sajtóteán tett és amely szerint a mezőgazdasági tartozások konvertálását nem lehet megvalósítani.

— Kötelességünk és határozott akaratunk, — mondotta a miniszterelnök — hogy a dolgozó osztályokat és elsősorban a parasztságot adósságaik előnyös rendezéséhez segítsük. De semmi olyat nem fogunk tenni, ami az ország hitelét kompromittálhatná s ami egyértelmű volna a kisajátítással. Az állam tehát semmit sem garantálhat s nem is kényszerít senkit követeléseinek mérséklésére. Ilyen megoldásokat a kormány egyet-

len tagja sem javasolt soha. Meg fogunk tenni azonban mindent a kamatok lehető redukálása érdekében, bár itt is hangsúlyoznom kell, hogy nem lehet kivánni, hogy a háborút követő évtized most felhalmozódott bajait varázspálcával egyik napról a másikra meggyógyítsuk.

Mironescu kijelentette végül, hogy a kormány redukálni szeretné az adókat, nincs meggyőződve azonban arról, hogy ez lehetséges lesz és éppen ezért konk-

rét ígéretet nem tehet.

A néppárt hivatalos lapja, az Indrep-tarea mai számában ugyancsak foglalkozik a mezőgazdasági tartozások konvertálásának kérdésével. A lap közli Averescu marsallnak egy néhány hónappal ezelőtt tett nyilatkozatát, amelyben a néppárt vezére amortizációs pénztár létesítését javasolja a mezőgazdasági tartozások rendezésére. Ez a pénztár kamat nélküli pénzt kapna az államtól, amelynek segítségével 4 százalékos

Husz letartóztatást foganatosítottak a legújabb vasuti monstre-panama ügyében

Öt és félmillió lej bírsággal rótták meg a pénzügyminisztérium a CFR-t bélyegügyi kihágásért

(Bucaresti — Bukarest, okt. 25. Az Uj Kelet tud.) A román államvasutakról nem lehet eleget írni. Azt hittük, hogy már túl vagyunk az összes visszaéléseken, amelyek világszerte nevezetessé tették az országnak ezt az intézményét, amelynek vezérigazgatóját talán sürüben említik a romániai lapok, mint bármelyik világhíresség nevét. Ezuttal két újabb eseményről számolhatunk be, amelyek bizonyítják, hogy az államvasutak berkeiben következetesen burjánznak a panamák, a rendellenességek, amelyeknek kivizsgálási költségei is elegendő terhet róhatnak az adófizető vállaira. A legújabb visszaélésnek husz letartóztatottja van, akiket ma szállítottak a fővárosba, ahol a központi rendőrségnek kezdtek meg kihallgatásukat. A letartóztatások okairól hivatalos jelentést sem a vasutigazgatóság, sem a bukaresti sziguranca nem adott, kétség-

benhagyva az államvasutak iránt érdeklődő nagyközönséget, arra vonatkozólag, hogy ez alkalommal vajon ki lopta el az adófizetők pénzét.

A kihallgatásnál a letartóztatottakat több magasrangú CFR főtisztviselővel szembesítették. A kihallgatások még folynak és a vádlottakat hétfőn kísérik át az ügyészségre.

A másik hír szerint a pénzügyminisztérium 5 és fél millió lejes büntetéssel sújtotta a CFR-t. Hogy miért kell a CFR-t ilyen hatalmas összeggel megbüntetni, ezen valószínűleg eszoakoznak az újságolvasók. Hiszen a CFR-től annyian visznek ki pénzt, anélkül, hogy valaki is visszafizetné és mindez olyan nyilvánvalóan a polgárság terhére történik, hogy ez az 5 és fél millió lejes büntetés híre bizonyára nem fog tulságosan örvendeztetni. A büntetést azért érdemelte meg a CFR, mert a „Romloc”

Kotta Király-nál Kotta Király-nál

Legnagyobb raktár — Legolcsóbb ár Cluj, Fótér 15

kamat mellett hosszulejáratu kölcsönökké változtathatná át a mezőgazdasági tartozásokat.

Jorga lapja, a Neamul Románesco is foglalkozik ezzel a problémával és 14 pontban foglalja össze a megoldási módokat, amelyeknek lényege a mezőgazdasági hitelintézet létesítése, a mezőgazdák szemben a követelések végrehajtásának felfüggesztése és az állami monopóliumnak cukorra, vasra, cementre és szeszre való kiterjesztése volna.

éggel kötött egyik üzlete kapcsán elfelejtette kérni a bélyegilletéket, illetőleg bélyegzetlen számlát fogadott el, ugyan akkor pedig azt sem tette meg, hogy a kifizetett összegből visszatartsa a törvény által előírt bélyegilleték ellenértékét. A „Romloc” ugyanis 8 millió 935 ezer 530 lej értékben szállított árut a CFR-nek és ott Cantuniari, a CFR gördülőanyag műhelyének és raktárainak igazgatója és R. Warenberg, ennek a hivatalnak főkönyvelője az összeget kiutalták, annak ellenére, hogy a számla nem volt felbélyegezve és a befizetett összegből a bélyegilletékek ellenértékét sem tartották vissza.

Ezzel kapcsolatban a pénzügyminisztérium ismételt felhívja az illetékes hatóságok figyelmét, hogy a szállításoknál az áru értékének 1.32 százaléka levonandó, abban az esetben, ha a számlák nincsenek felülbélyegezve.

A sziguranca vezérigazgatója magánkihallgatáson fogja informálni Ausztria bukaresti követét

Bergner Imrét azzal vádolja a sziguranca kommunikéje, hogy ő közvetítette Aradi levelezését Bécsbe

Bucaresti—Bukarest, október 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ahogy azt az Uj Kelet már megírta, a kommunista kémszervezet letartóztatottjai közül nyolevanan ülnek még a bukaresti sziguranca celláiban, akik közül a hatóságok harminc ember nevét hozták nyilvánosságra. Tudvalevőleg, e harminc között, akiket egyébként úgy kezelnek, mint a kémkedés elsőrangú vádlottait, mindössze csak két kolozsvári ember van. Egyikük Aradi Viktor, akit azzal vádolnak, hogy az egyik ale csoport vezetője volt és politikai, gazdasági, valamint katonai titkokat szállított a szovjeteknek. A másik kolozsvári fővádlott Bergner Imre gyáros, aki a vád szerint összekötő kém volt Bukarest és Bécs között. Altitól az ő közvetítette volna a levelezést a bukaresti kémszervezettől Bécsig. A letartóztatottak közül tizet szabadlábra helyeztek, azonban őket sem vonták ki a vád alól de fogvatartásuk egyelőre nem állott a hatóságok érdekében. A szabadon engedett vádlottak továbbra is a hatóságok rendelkezésére kell, hogy álljanak és nem szabad elhagyniuk az ország területét.

Amint közöltük, a bukaresti hatóságok eddig még nem léptek összeköttetésbe az osztrák rendőrséggel az ausztriai illetőségű kémeket illetőleg. A bukaresti és bécsi rendőrségek ellentétes nyilatkozatainak elhangzása után most D. Cristescu, a szigu-

ranca vezérigazgatója kihallgatáson fog megjelenni Ausztria bukaresti meghatalmazott miniszterénél, hogy a nyomozás adatairól informálja.

Újabb eseménye a nyomozásnak, hogy ma Románban a bukaresti sziguranca rendelkezésre letartóztatott egy katonatisztet, aki szintén részese a kommunista kémszervezetnek. A letartóztatást a térparancsnok és a rendőrség igazgatója hajtották együttesen végre.

A mai bukaresti lapok egyébként

közik a nagyvezérkarnak egy nyilatkozatát, mely határozottan megcáfolja azt a hírt, hogy a nagyvezérkar keretein belül kémek működtek volna. Kalis mérnök, aki állítólag a nagyvezérkar folyó ügyeiről informálta a kémszervezetet, soha nem volt a nagyvezérkarral érintkezésben, sőt, a nagyvezérkar állandó megfigyelés alatt tartotta.

A sziguranca a közeli napokban újabb letartóztatásokat helyez ki-

A kormány végre belátta, hogy csökkenteni kell a szeszadót

Rövidesen módosítani fogják a szesztörvényt

Bucaresti—Bukarest, október 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új szesztörvény nem hozta meg a kívánt eredményeket. Madgearu földművelésügyi miniszter megállapította, hogy a befizetett illetékek szerint Romániában mindössze 200 vagon gabona-szeszt és 20 vagon borszeszt fogyasztanak el, most, holott a Garofli-féle törvény életbelépte előtt 5000 vagon szesz után fizették a törvényes illetéket. Magyarországon ma is 6500 vagon szeszt fogyasztanak a romániai 200 vagonnal szemben. Ugyanakkor az egészségügyi minisztérium közgei megállapították, hogy az alkoholis-

mus az egész országban jelentős mértékben nőtt. Ez is bizonyítja azt az egyébként is közismert tény, hogy az állam közgeit nagy mértékben játsszák ki a szesz gyártásánál.

Valószínű, hogy a szesztörvényt a közeljövőben ismételtelen módosítani fogják, még pedig olyan értelemben, hogy a szeszadót leszállítják. A különböző kísérletezések után a kormány végre belátta, hogy a szeszadóból származó bevételek emelkedésének ez az egyetlen útja.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESEN AZ UJ KELETBEN

ideges bántal- kellemes izü

a székrekedé- emésztőszers

d. Maria 30

Petru tanító bojkott alá egy bit? S vajjon az egnézik, hogy adót, vagy a zt is hozzáfűz az illetékesek rányos esetre s hogy a bünösök-zankeiókat fog- stb., ahogy ezt begírni.

kérdjük az il- népoktatásban atív antiszemi-

dóságától pe- fog már rász- lemi iskola ke- b városában? gondolni, hogy érdekében ten- ulálni. igérni.

Schön Dezső

tország- ománia

vásárolnia a érigazgatósága lótt ki Német- bízással, hogy a német ne- amelyek az nyagokat szál- A delegáció, seu mérnök, a ának igazgató- ott arra, hogy llió lej értékü a vasut mo- ek beszerzése

imista ésről

dseregek tény- en ha valóban t a problémá- megint csak ódne és meg- zokat a vesze- pópát fenyege- zetes, hogy az csak rövid zón valószínű- szerelési mód- skozni.

sz, hogy bizto- zetek elfoga- esomó kikö- di hadseregek ása, a leszere- problémája, s nemzetközi a marad.

LET LELKE: KELETBEN

30-ig

ellett)

A Népszövetség és a hágai döntőbírótság elé viszi a cionista szervezet az angol kormány palesztinai program-nyilatkozatát

Newyorkban és Varsóban hatalmas zsidó tömegek tüntettek az angol követtség előtt a Macdonald-kormány és Anglia ellen

Beverték az angol követtség és konzulátus ablakait — Oszkár Wassermann, dr. Bernhard Kahn és Kurt Blumenfeld bizakodó nyilatkozatokat tesznek a helyzetről — „A világ cionistái töretlen energiával folytatják munkájukat, Anglia magatartása új barátokat fog szerezni Palesztina felépítésének” — Felix Warburg az adott szó megszegésével vádolja az angol gyarmatügyi minisztert — Lord Melchet szerint Anglia magatartása a zsidó nép elárulását jelenti

Az amerikai zsidók kongresszusa diplomáciai beavatkozásra hívta fel Anglia ellen az amerikai kormányt

London, október 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A cionista világszervezet ekzekutívájának és a Jewish Agency politikai bizottságának Londonban időző tagjai értekezletet tartottak, amelyen az angol kormány nyilatkozatát által kreált új helyzettel s az ezzel kapcsolatos teendőikkel foglalkoztak. Az értekezlet elhatározta, hogy a Népszövetség mandátumbizottsága előtt fognak orszóslást keresni azokért a sérelmekért, amelyek a kormány nyilatkozat folytán a cionista mozgalomra érik. Felmerült az a terv is, hogy az új Fehér Könyvet a hágai állandó nemzetközi bíróság elé viszik, minthogy az abban foglalt rendelkezések homlokegyenest ellenkeznek egy a Balfour-deklarációval, mint az Angliának adott Palesztina-mandátum diszpozícióival és szellemével.

Az egész világ zsidósága tiltakozik az angol Fehér könyv ellen

Berlin, október 25. Mint az várható is volt, az a támadás, amelyet az angol kormány a most közzétett Fehér Könyv útján Palesztina ellen intézett, az egész világ zsidóságának felháborodását és ezzel egyidejűleg méltóságjeljes tiltakozást váltotta ki. A világ minden tájáról érkeznek hírek arról, hogy az öntudatos zsidóság mintegy adott jelre megmozdult és energikus formában adott kifejezést a cionista gondolatához és a palesztinai zsidó otthon felépítéséhez való ragaszkodásának. Általános a meggyőződés, hogy az új angol kormány nyilatkozat csak összességben fogja hozni a zsidó megújulásért harcoló sorokat és ez a hit nyer kifejezést mind azokban a megnyilatkozásokban, amelyek a kormány nyilatkozat közzétételét követték.

Az alábbiakban a németországi cionista élet néhány vezetőjének nyilatkozatát közöljük, amelyek pregnáns módon tanuskodnak amellett, hogy a világ zsidósága mennyire józanul és higgadtan fogadta a cionizmust ért újabb támadásokat. Oszkár Wassermann, a Keren Hajjeszod direktorium elnöke és a Jewish Agency egyik vezetője a következő nyilatkozatot tette:

Nem lehet többé gátat vetni a zsidó bevándorlásnak

— Az angol kormánynak a jövőben folytatandó Palesztina-politikájáról közzétett nyilatkozata a zsidóság számára mélyen kiábrándító és azt mutatja, hogy a jelenlegi kormány a Palesztina-mandátumot másképpen fogja fel, mint ahogyan azt annakidején általánosan értették volt. Weizmann Chaim professzor lemondásával választott a kormány nyilatkozatra és a Jewish Agencynek most állást kell foglalnia a kormány nyilatkozat által kreált új helyzettel szemben. Más zsidó körökben sem fog az új angol Fehér Könyv visszhang nélkül maradni, a mi Palesztina-munkánkat azonban ez nem változtatja meg.

Palesztina még a mandátumnak adott új interpretálás után is többszáz ezer zsidó bevándorló előtt nyitva marad. Olyan családok számára, akik ezer fonttal rendelkeznek, semmilyen bevándorlási megszorítás nincs s az, hogy a bevándorlás a gazdasági lehetőségektől tetelük függővé, magától értetődő volt valamennyiünk előtt. A bevándorlásnak most tervezett mechanikus szabályozását azonban természetesen nem helyeseltük, de a további bevándorlást ez sem fogja megakadályozhatni. A döntő momentum továbbra is az lesz, hogy milyen anyagi lehetőségeket fog a világ zsidósága a Palesztina-építés rendelkezésére bocsátani. Eddig mindannyiszor

bebizonyosodott, hogy az elénk gördített nehézségek a zsidóságot megszabott célkitűzéseitől nem tudták eltéríteni s most is teljes bizalommal lehetünk az iránt, hogy az angol kormány nyilatkozata a Palesztina-építés régi barátait áldozatkészségükben csak megerősíteni s az ügynek új barátokat verbuválni fog. Palesztinában jelenleg százhetven ezer testvérünk él, akiket semmiesetre sem fogunk éppen most magukra hagyni.

— A Jewish Agency és a Keren Hajjeszod bizalommal folytatják továbbra is munkájukat.

Dr. Bernhard Kahn, a Joint európai igazgatója és a Jewish Agency végrehajtó bizottságának tagja a következőképpen nyilatkozott:

Az angol kormány deklarációja nem törheti meg a zsidó akaratot

— A cionizmust s a zsidóságnak azt az akaratát, hogy Palesztinában új zsidó életet teremtsen, a zsidóknak Palesztinához való történelmi kapcsolatai determinálják és indokolják, valamint azok a kiirihathatlan belső szálak, amelyek a zsidókat Palesztinához kapcsolják. A külső sikerek mindenesetre bizonyos világpolitikai konstellációktól függenek. Azt hittük, hogy a Balfour-deklarációval eljött az a nagy, kedvező pillanat, midőn a külső feltételek és az ezeréves zsidó vágyakozás egybeforhatnak, az évezredek zsidó állam gyors

tempóban való megvalósításában. Az angol kormány legújabb nyilatkozata talán akadályozni fogja a munka tempóját, de nem fogja megtörhetni azt a zsidó akaratot, hogy Palesztinában a zsidó és általános emberi szempontból értékes építőmunkát folytassunk. Ellenkezőleg, valószínűnek látszik, hogy az első benyomások nyomott hangulatának áthidalása után a zsidó világnak Palesztinával szembeni érdeklődése erősödni fog s új zsidó energia és munkakészség fog majd az újáépítés folytatásának rendelkezésére állani. A palesztinai építőmunka tovább megy. Azokból a hírekből, amelyeket Amerikából kaptam, nyilvánvalóan kitűnik, hogy a palesztinai zsidó munka összes eddigi barátai lankadatlan energiával akarnak a zsidó otthonért továbbra is dolgozni, ama nagy ízalom ellenére is, amelyet az angol kormány nyilatkozatának közzététele előidézett. A világ zsidóságának mai sulyos helyzetében zsidó kötelesség és a zsidó életfenntartási ösztön természetes kifejezése az, ha Palesztinával kapcsolatos reményeinkből egy jotányit sem adunk fel.

A németországi cionisták tiltakozása

Berlin, október 25. Az angol kormány nyilatkozat közzététele után a németországi cionista pártok vezetői és a cionista szervezet Akciónscomitéjének németországi tagjai a berlini cionista szervezet helyiségében összegyűltek az új helyzettel kapcsolatos teendők megbeszélésére. Valamennyien megegyeztek abban, hogy a cionista munka megszorítása ellen teljes erővel fel kell venni a harcot. Az összegyűltek táviratot küldtek a palesztinai zsidó nemzeti tanácsnak, a Vaad Leuminak, amelyben hangsúlyozzák, hogy valamennyi német cionista szívvel, lélekkel áll továbbra is a palesztinai zsidó építőmunka mögött.

Az amerikai zsidóság a kormány közelebbségét kívánja

Washington, október 25. Az amerikai zsidók kongresszusa határozati javasla-

Kurt Blumenfeld, a németországi cionista szervezet elnöke, a következő nyilatkozatot tette:

A cionista szervezet teljes erejéből küzdeni fog az új Fehér Könyv ellen

— Az angol közigazgatási bürokrácia a Palesztina-mandátum létezése óta a zsidó nemzeti otthon ellen volt, mint egy olyan alkotás ellen, amelynek problémáit a szokásos bürokrata észsel nem tudták felérni. Az új Fehér Könyv révén az évek óta folytonosan hangoztatott zsidó kritikáért, egy reakciós tisztviselői kar sikere a szociális haladás, egy szabad gazdasági fejlődés fölött. A cionista mozgalom azonban létezésében és erejében javarészt független politikai balsikerektől. Zsidók milliói akarják a zsidó nemzeti otthon megerősítését, akik nem politikai sikere révén, hanem belső zsidó szükségletből jutottak el ezen elhatározáshoz. S ezek valamennyien meg vannak szokva ahhoz, hogy politikai nehézségekkel találkozzanak s azokat kettőzött energiával áthidalják. A cionizmus nagyon is kedvezőtlen politikai feltételek mellett született meg: Palesztina török volt, zsidóknak nem volt szabad bevándorolni és a földvásárlást a legvégsőkig megnehezítették. És mégis akkor történt meg a palesztinai zsidó kolonizáció alapkövének letétele. Báró Edmond Rotschild abban az időben milliókat adott zsidó telepítvények létesítésére.

A cionista világ ma is ment minden túlzott idegességtől. Az új politikai nehézségek egy megerősödött Palesztinával találják magukat szemben. Az angol kormány számára a kormány nyilatkozatban foglalt megvalósításából nagyobb nehézségek fognak származni, mint a zsidó Palesztina számára. Az a kísérlet, hogy egy fejlődő ország gazdaságát sematikus közigazgatási rendelkezésekkel akadályozzák, má relvi szempontból is élénk tiltakozásra fog találni Palesztinában. A földeladásra vonatkozó rendelkezések nagyobb ellenkezésre fognak találni az arab lakosságnál, mint a zsidóknál, akik évekig tartó erőteljes kolonizációs munka számára elegendő földterület fölött rendelkeznek. A cionista mozgalom a cionista gondolatra való újabb felhívással megy a küzdelembe. A cionisták nehéz időkben sem tagadták meg önmagukat soha.

tot fogadott el és nyújtott át az amerikai kormány külügyminisztériumának. A határozati javaslat felhívja a kormányt, hogy foglaljon állást azon negatív magatartás ellen, amelyet az angol kormány a palesztinai zsidó építőmunkával szemben tanúsít. A határozati javaslat a Simpson-jelentésben és az angol kormány nyilatkozatában azon feltételek megsértését látja, amelyek mellett Anglia a Palesztina-mandátumot megkapta. Az Egyesült Államoknak, mint a mandátum végrehajtásában érdekelt hatalmak egyikének, kötelessége megtenni a szükséges diplomáciai lépéseket az új helyzettel szemben.

Felix Warburg és Lord Melchet megindokolják lemondásukat

Newyork, október 25. Felix Warburg, a Jewish Agency adminisztratív Komitéjének elnöke — mint megirtuk — lemondott az Agencyben elfoglalt tisztviségéről. Warburg magatartását a következő nyilatkozatban indokolta meg: — Az angol kormány nyilatkozat borzalmasan ható elárulását jelenti a bizalomnak, amelyet a zsidó nép Angliával szemben táplált. Lord Pasfield angol gyarmatügyi miniszter olyan kijelentéseket tett nekem, amelyekről most kiderült, hogy hamisak voltak s amelyek révén félrevezették a zsidó népet. Ilyen körülmények között lehetetlenné vált számomra, hogy mint a Jewish Agency adminisztratív bizottságának elnöke, az angol kormányhoz való kapcsolataimat továbbra is fenntartsam.

London, október 25. Lord Melchet, a Jewish Agency nagytanácsának és politikai bizottságának elnöke, a következő nyilatkozatot tette közzé:

— Az angol kormány nyilatkozat példátlanul álló aktus a brit zsidósággal szemben, valamint az elkinzott zsidó néppel szemben, amely Angliához való hitében azt remélte, hogy az angol lobogó égése alatt szabad otthonhoz fog jutni. Ilyen körülmények között nem tartom szükségesnek, hogy a Jewish Agencyt továbbra is vezessem.

Lord Melchet ezzel egyidejűleg leve-

Friedmann szerencsése óriási!

A jelentékenyen megjavított játéktervű osztrák osztályosjáték a legjobb a világon.

Különösen felemeltek a középnyeremények számát

A sorsjegyek fele nyer Egy sorsjeggyel nyerhet
Sill. 800.000 = 20.000.000 Lei
84.000 Sorsjegy 42.000 Nyeremény

Össznyeremények:

Sill. 13.406.400 = Lei 335.160.000

Az elmúlt sorsjátékon sok első főnyereményt fizettem ki szerencsés vevőimnek

Az I. osztály huzása 1930 november 18—20

Sorsjegyárak: negyed fél egész
Lei 300 Lei 600 Lei 1200

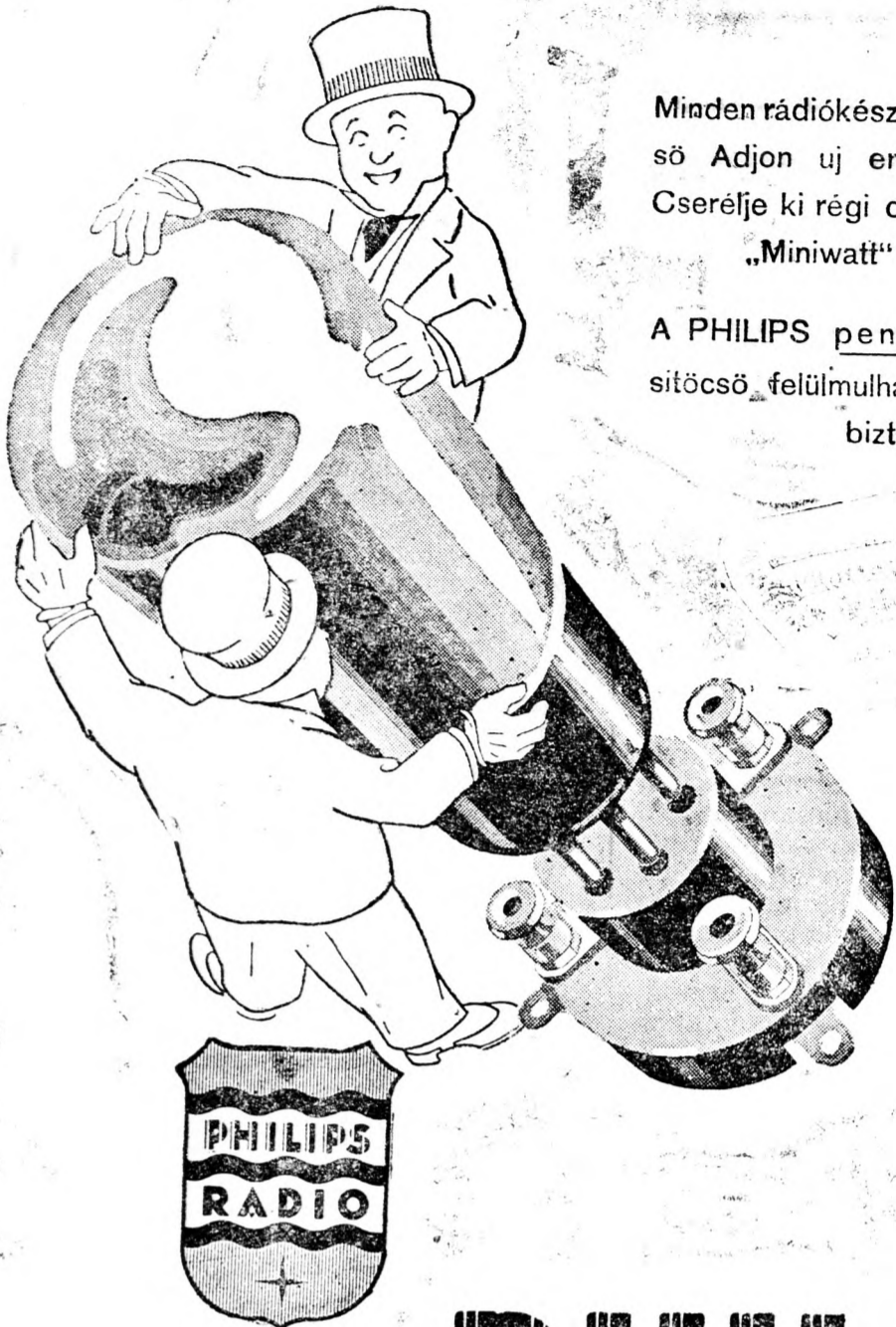
Minden rendelést azonnal végrehajtunk és mellékeljük a hivatalos játéktervet. Huzás után felszólítás nélkül azonnal küldjük a hivatalos nyeremény jegyzéket.

Fizetés a sorsjegy vétele után Rendeljen még ma

Ludvig Friedmann Wien I.
SALZGRIES 12-H.

Ki gyermekét szereti csakis HOFER-rel ápolja

UJ CSÖ UJ ERŐ !

Minden rádiókészülék szíve a véőcső Adjon új erőt készülékének! Cserélje ki régi csöveit PHILIPS „Miniwatt” csövekkel.

A PHILIPS pentód, mint végerősítőcső felülmúlhatatlan eredménnyel biztosít.

PHILIPS "MINIWATT"

let irt Weizmann professzorhoz, amelyben élesen bírálja az angol kormány magatartását és azt írja, hogy Anglia új politikája nagy hátalanság és valószínűsége a könnyen hívó és sokat szenvedő zsidó néppel szemben.

Zsidó tüntetések Párizsban, Londonban és Newyorkban

Párizs, október 25. A franciaországi cionista mozgalom vezetői megbeszélést tartottak tegnap este, hogy Anglia új Palesztina-politikájával szemben állást foglaljanak. Az ülésen, amely igen izgalmas lefolyású volt, elhatározták, hogy az angol áru bojkottálását és a palesztinai zsidóság passzív rezisztenciáját fogják javasolni.

London, október 25. Az angliai cionista szervezet végrehajtó bizottsága tegnap este ülést tartott, amelyen az angol kormány Palesztina-politikáját élesen bírálták és teljes mértékben helyeselték dr. Weizmann Chaim eljárását. A végrehajtó bizottság felhívást intéz a világ összes cionistáihoz, hogy a cionista ideált továbbra is tartásuk fenn, hogy a palesztinai építő munka zavartalanul folytatható legyen.

Newyork, október 25. Newyork zsidó

„Nincs többé alapja az Angliával való együttműködésnek”

London, október 25. Megirtuk, hogy Weizmann professzor a Jewish Agency és a cionista szervezet elnökségéről való lemondását levélben hozta lord Pasfield angol gyarmatügyi miniszter tudomására. A levél szó szerint a következőképpen hangzik:

„Kedves lord Pasfield!

Elofvastam, alaposan áttanulmányoztam Sir John Hope Simpson jelentését a zsidó kormányzatának nyilatkozatát. Az ebben kifejezésre jutó nézetek oly neszszeható jelentőségűek és a beigért épések a zsidó nép érdekeit és jogait y mértékben érintik, hogy szükségessé látom állásfoglalásomat részletesen s világosan kifejteni.

A kormánynyilatkozat azt mondja, hogy az abban bejelentett politika az

lakossága szerdán este viharos tüntetést rendezett Anglia ellen. A tüntetés szónokai elkeseredetten támadták a Macdonald kormány új palesztinai politikáját. Több népgyűlést tartottak, amelyekben tiltakoztak az angol kormánynyilatkozat ellen és határozati javaslatokat szavaztak meg, amelyekben a nyilatkozat azonnali visszavonását követelik. A tüntetések a késő esti órákban viharos lefolyásúak voltak. A városokban csoportok vonultak fel, amelyek zajosan tüntettek Anglia ellen. Newyork uccái egész este hangosak voltak a zsidó tömegek tüntetéseitől.

A varsói zsidó tüntetők beverték az angol követség ablakait

Varsó, október 25. A varsói cionista csoportok kedden este nagy tüntetést rendeztek az angol kormány ellen, amelynek kormánynyilatkozatában a zsidó nép elárulását látják. A késő esti órákban többszáz főnyi cionista tömeg vonult a varsói angol követség épülete elé, ahol zajos tüntetést rendeztek és a követség, valamint a főkonvulzus néhány ablakát beverték. A tüntető tömegeket rendőrök oszlatták fel.

1922. évi Fehér Könyvben lefektetett alapelvek vonalán mozog és Sir John Hope Simpson jelentésén alapszik. Az én meggyőződésem szerint ez a nyilatkozat az 1922. évi politika teljes megváltoztatását jelenti s igen fontos pontok egész sorában eltávolodik Sir John Hope Simpson jelentésétől is. Ha a Jewish Agency nehezen is érthet egyet Sir John Hope Simpson jelentésének végző konkluzióival s ha nem ismerheti el, hogy ez a jelentés teljes méltánylást jelenti az adott tényeknek és az abból következő kötelezettségeknek, úgy kétségtelenül mindezek ellenére is hajlandó lett volna ebben a jelentésben platformot keresni a kormánnyal való további együttműködésre.

A kormánynyilatkozat azonban, amely a Simpson-jelentés véleményeit szilárd

elhatározásokká változtatja át, nem alkalmas arra, hogy egy ilyen fáradozást ajánlatossá tegyen. Ez a nyilatkozat nagy mértékben tagadja a zsidó nép jogait és megszorítja a zsidó nemzeti otthon Palesztinában való felépítésébe vetett reményéseket, amennyiben egy ilyen megszorítás egyáltalán az angol kormány hatalmában áll. A népszövetségi tanács legutóbbi ülészakán óva intette a mandatárius hatalmat egy olyan politikától, amely oda irányul, hogy a zsidó nemzeti otthon felépítését jelenlegi fejlődési fokára redukálja. A népszövetségi tanácsnak ezt az álláspontját Anglia képviselője annakidején szó nélkül akceptálta. Azok az intézkedések azonban, amelyek az őfelsége kormányát most bejelent, a zsidó nemzeti otthon kiépítésének megszorításához kell hogy vezessenek.

Az elmúlt tizenkét esztendő alatt a cionista szervezet és a Jewish Agency

élén állottam és az egész idő alatt azon fáradoztam, hogy őfelsége kormányával egyetértésben dolgozzak s minden tevékenységemet a szoros együttműködés rendszerébe iktassam be. Senki tehát nálam nagyobb bugósággal nem válszolt volna a további együttműködéshez való felhívásra, ha egy ilyen együttműködésnek alapja volna. Most azonban, miután őfelsége kormánya ítéletet mondott eddigi művünk fölött s olyan döntéseket hozott, amelyek súlyos akadályokat állítanak a mi jövőbeni munkánk útjába, nem látom, hogy megvolna az alapja az együttműködésnek. Ilyen körülmények között elhatároztam, hogy lemondok a cionista szervezet és Jewish Agency elnökségéről és a cionista kongresszus, valamint a Jewish Agency Councilját a lehető legrövidebb időn belül összehívom, hogy ezek a testületek tegyék meg a helyzetben szükséges lépéseket”.

Francia kikötőbe érkezett a leszerelést előkészítő bizottság ülésére kiküldött delegáció

London, október 25. A genfi leszerelést előkészítő bizottság ülésére kiküldött amerikai delegáció ma megérkezett francia kikötőbe. A delegáció vezetője a brüsszeli amerikai követ lesz, aki a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy az Egyesült-Államok kormánya érdeklődést tanúsít a leszerelés iránt és kívánatosnak tartja

Európa mai lázbeteg állapotának megszüntését, melynek egyik tünete a viharos tempóban folyó fegyverkezés. A delegáció hajóján érkezett a francia partra Owen Young is, aki saját kijelentései szerint privát üzleti ügyekben jött Amerikából és politikai kérdésekkel nem kíván foglalkozni.

A kolozsvári királyfogadtatáson megsértették a zsidó és luteránus felekezeteket

A zsidóság memorandumban tiltakozik a sérelmes mellőzés miatt és bejelentette, hogy hasonló mellőzés esetén nem vesz többé részt hivatalos fogadtatáson

Cluj—Kolozsvár, október 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár zsidósága körében érthető megdöbbenést és felháborodást váltott ki az, hogy a kétnapos kolozsvári királylátogatás alkalmával a zsidóság hivattott képviselőit az ünnepek rendezői meglehetősen negligáltak. A többi egyházak képviselőivel szemben a zsidóság reprezentánsai nem nyertek meghívást az uralkodó ittléte alkalmából rendezett bankettekre és a pályaudvaron történt fogadtatásnál is a második sorban jelölték ki a zsidóság vallási képviselőinek a helyét, amelynek vezetői hasonlóképpen indignálódva fogadták ezt az eljárást.

Ugyanílyen sérelem érte a lutheránus egyházat is.

Dr. Fischer Tivadar országgyűlési képviselő ma délelőtt megjelent a vallás és közoktatásügyi miniszteriumban és Ghita Pop alminiszternek memorandumot nyújtott át, amelyben a zsidóság nevében tiltakozását fejezte ki a kolozsvári hatóságok eljárása eljárása ellen. Ezzel egyidejűleg dr. Fischer József országgyűlési képviselő, dr. Bisler Mátyás, főrabbi és Laz Salvator, a kolozsvári neológ hitközség titkára ma délelőtt megjelentek a tartományi igazgatóságca, hogy tiltakozásukat előterjesszék. A küldöttséget Moldovan Valér miniszter távollétében dr. Hodor Victor államtitkár fogadta, akinek dr. Fischer József a következő memorandumot nyújtotta át:

Miniszter Ur!

Az Ön intézkedésére a Király Őfelsége kétszeri pályaudvari fogadtatása alkalmával a zsidó vallási felekezet képviselői nem foglalhatták el megszokott helyeiket a többi egyházfők sorában, hanem hátrább kellett állniok, minél fogva Őfelsége nem vehetett tudomást jelenlétükről.

Ez az intézkedés mélyen sérelmesránk nézve, nem a személyi presztízs szempontjából, amelyre nem helyezünk súlyt, hanem a zsidó felekezet törvényes jogállása tekintetéből. mely az egyenlőség elvén alapul, minél fogva a zsidó felekezetnek joga van a többi felekezetekkel egysorban megjelenni Őfelsége előtt. Így is történt ez mindig, mégpedig úgy az

egyesülés előtti, mint az azt követő időkben, így I. Ferdinand király többszöri és Mária királyné Őfelsége 1923. évi fogadtatása alkalmával. A panaszolt intézkedés tehát a jogszokást is sérti és egyenes lefokozását jelenti a zsidó felekezetnek.

Hasonlóképpen kifogásoljuk, hogy a zsidó felekezet képviselői nem nyertek meghívást a többi egyházfőkhöz hasonlóan az Őfelsége tiszteletére rendezett bankettekre. Ez is ellentétben van a jogszokással, mert Őfelsége I. Ferdinand király és Mária királynő tiszteletére 1924-ben adott bankettre főrabbijaink meg voltak hívva és azon meg is jelentek.

Az a magyarázat, hogy a többi felekezet képviselői, mint püspökök, magasabb rangban vannak, mint a zsidó felekezet főrabbijai, erre az esetre nem alkalmazható, mert itt nem az inkulturális rangfokozatok megápitásáról van szó, hanem legfeljebb arról, hogy minden felekezetet saját viszonyaikhoz mérten a legmagasabb állásban levő papja képviseljen. Ellenkező esetben a zsidó felekezet, mivel az ő szervezete nem ismeri a püspöki rangot, sohasem jelenhetne meg, mint a többi felekezetekkel törvény szerint egyenrangú testület.

Mindezek alapján tiltakozásunkat jelentjük be Miniszter Ur jelzett intézkedése ellen és azt egyidejűleg tudomására hozzuk a Közoktatás és Vallásügyi miniszter urnak is azzal, hogy ismétlődés esetén a fogadtatásra való meghívásnak nem fogunk eleget tenni, hanem más módot fogunk keresni, hogy Őfelsége iránti alattvalói hódolatumunkat kifejezésre juttassuk.

Hodor dr. azt válaszolta a delegációnak, hogy a meghívások a püspököknek szóltak és a zsidó felekezet esakis azért részesülhetett sérelmes elbánásban, mert tudomása szerint zsidó püspök nincsen. A delegáció tagjai felvilágosították az államtitkárt, hogy a zsidó felekezet nem ismeri a püspöki rangot, és a rabbik között nincsenek rangok és ha egy hitközségnek több rabbija is van, akkor is a főrabbi képviseli, mint egyházfő, a hitközséget hatóságokkal stb. szemben. Hodor dr. végül is igazat adott a delegációnak és kijelentette, hogy hasonló eset nem fog előfordulni.

Assisibe

Róma, október 25. páp és Giovanna fél tizkor érkeztek különvonatban volt bolgár királyonata. A követ többi előkelősége. Az esküvő kezdődött s délután 2 óráig véget.

Délután a bolgár királyonata naba utazott és hadihajó fedélzetén

Seve a ho

Frankfurt am Main szociáldemokrata beszédet mondott porosz belügyminiszter horogkeresztesek között a közvélemény. Ha az utóbbi napok nem érnek gyors fogjuk mutatni, csak náluk van. jó viszonyba kell lépés politikát kel

román Jugos

Tizenhat utlev

Zágráb, október 25. ban vendégszerző igazgatósága előfolyik eljárás a részéről. Amint a titolta, a cirkusz túl embereket es országból a má határon, amikor mányt, tizenhat embercsempészés tóságok jöttek rá kusz éppen el a területét.

Kludszky Károly társulatával Románia szerepelt és Zsom szláviába. A román hatóságok felül tagjainak az utlev vizsgálták a fels

Alfonz ki

Madrid, október 25. tegnapelőtt Car gatta a helyőrség tal rendezett vacsora. A beszéd hódolattal volt az uralkodó jelentette, hogy a monarchia alkotmányos. „Viharfelhők” — mondotta a király — ne legyünk kishitűek a birodalmunkat.

A király Camo Duero folyam mellé múvekhez, ahol testületét. A mélyen közársági legutóbbi kongresszus

Cafe Me

A Metropo

Assisiben lezajlott a bolgár királyi pár esküvője

Róma, október 25. Az olasz királyi pár és Giovanna hercegnő ma délelőtt fél tízkor érkeztek Assisibe. A második különvonaton érkezett Ferdinánd bolgár király, utána Boris király vonata. A következő különvonaton a többi előkelőségek érkeztek meg. Az esküvő délelőtt fél tizenegykor kezdődött s délben tizenkettőkor ért véget. Délután a bolgár királyi pár Anconába utazott és a Ferdinánd bolgár hadihajó fedélzetére szállott. Olasz

vizeken Umberto trónörökös hajója kíséri a bolgár királyi pár hajóját.

Assisi ünnepi díszet öltött, a város virág- és zászlódiszben áll. Mussolini és a kormány tagja még tegnap este oda érkeztek, ugyszintén a bolgár igazságügy- és földművelésügyi miniszterek és a bolgár szobraije elnöke is.

A várost este ünnepélyesen kivilágították s állandó harangozással ünnepelték a királyi pár esküvőjének előestéjét.

Severing belügyminiszter a horogkeresztesek ellen

Frankfurt am Main, október 25. A szociáldemokrata párt nagygyűlésén beszédet mondott Severing, az új porosz belügyminiszter. Beszédében a horogkeresztesek ellen fordult és többek között a következőket mondta: Ha az utóbbi napok erőszakoskodásai nem érnek gyorsan véget, és meg fogjuk mutatni, hogy fizikai erő nemcsak náluk van. Az összes államokkal jó viszonyba kell kerülni, ép ezért békés politikát kell folytatni. Ha bizo-

nyos ünnepségek, amelyek Németországban az utóbbi időben lefolytak, a külföldön azt a benyomást keltették, hogy Németország újból reváns-gondolatokkal foglalkozik, ugy most a demokrata Frankfurtban ki kell jelentenünk, hogy németek akarunk lenni, a német nép nemzeti egységét meg akarjuk védeni, de amellet jó világpolgárok akarunk lenni. Egy újabb háboru a világ minden kulturájának végét jelentené.

A vadállatok között román állampolgárokat csempészett Jugoszláviába a Kludszky-cirkusz

Tizenhat utlevél nélküli férfit találtak elrejtőzve a cirkuszkocsiban

Zágráb, október 25. A Jugoszláviában vendégszereplő Kludszky-cirkusz igazgatósága ellen érdekes ügyben folyik eljárás a jugoszláv hatóságok részéről. Amint a nyomozás megállapította, a cirkusz a határokon keresztül embereket csempészett át egyik országból a másikba és a jugoszláv határon, amikor átkutatták a szállítmányt, tizenhat olyan embert találtak, akiknek nem volt utlevele. Az embercsempészésre már a román hatóságok jöttek rá akkor, amikor a cirkusz éppen el akarta hagyni Románia területét.

Kludszky Károly cirkuszigazgató társulatával Romániában vendégszerepelt és Zsombolyán át jött Jugoszláviába. A román határállomáson a hatóságok felülvizsgálták a társulat tagjainak az utlevelét és utána átvizsgálták a felszerelést is. Ekkor

tizenkét olyan embert találtak a cirkuszi felszerelések között elrejtőzve, akiknek nem volt utlevelük. Ezek között megtaláltak két fiatalembert, akiket sikkasztás miatt már régóta köröztek. Az utlevél nélküli cirkuszi alkalmazottakat és a két sikkasztót őrizetbe vették, majd a cirkusznak megengedték, hogy átneheessen Jugoszláviába. A kikindai rendőrség már tudomást szerzett a Zsombolyán történetekről és amikor a cirkusz Kikindára érkezett, a leg gondosabban átvizsgálták a vagonokat. Ekkor szenzációs felfedezésre jutottak. A szénában a lovak alatt, az elefántok alá kötözve és a vadállatok ketreceiben tizenhat embert találtak, akiknek nem volt utlevelük és így jogtalanul lépték át a határt. Az embercsempészés ügyében a jugoszláv hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak.

Alfonz király szenzációs nyilatkozatot tett a köztársaságról

Madrid, október 25. Alfonz király tegnapelőtt Camorrában meglátogatta a helyőrséget és a tisztikar által rendezett vacsorán beszédet mondott. A beszéd hangja meglepő volt, mert az uralkodó leplezetlenül kijelentette, hogy Spanyolország monarchikus alkotmánya veszedelemben van. „Viharfelhők tornyosulnak egén — mondotta a király — és ilyenkor ne legyünk kishitűek és ne veszítsük el birodalmunkat.”

A király Camorrából átutazott a Duero folyam mellett épült elektromos művekhez, ahol fogadta a mérnökök testületét. A mérnökökről ismeretes, hogy köztársasági érzelműek és egyik legutóbbi kongresszusuk alkalmával

ilyen szellemű határozatot is hoztak. Alfonz király ezuttal is nyilatkozott és pedig egészen szokatlan és szenzációs hangon. Mindenekelőtt rámutatott a mérnökök fontos hivatására az ország fejlődése és boldogulása szempontjából.

— Mérnöknek lenni egyértelmű — mondotta a király — az országépítő pionírral. Büszkeséggel és önérettel töltheti el önként a tudat, hogy Spanyolország boldogulásáért dolgozhatnak.

E szavak után a király emelt hangon így folytatta:

— Teljesen közömbös, hogy Spanyolországnak mi lesz a jövő államfor-

A Jockey Club kölniviz a disztingoált, a sportkedvelő fiatalok favoritja

FIATAL leányok 17 és 25 év között — azok, akik az idegy alatt egyetlen előkelő bált sem mulasztanak el, akik nyáron tenniszsznek és golfoznak, azok a Jockey Club kölniviz lelkes hívei.

Mert e fiatal, élénk leányok mindenki másnál sokkal inkább tudják értékelni az erős, tömény, kölnivizet, amely tökéletesen erősíti és frissíti a bőrt és biztosan ellensúlyozza az izzadást.

Imádják e készítménynek üdítő illatát, amely Paris legdivatosabb illatszergyárosának a kreációja.

Lady gyártmány. — a Jockey Club nyugodtan alkalmazható bedörzsölésre. A legjobb alkatrészekből készül, amelyek nem izgatják a bőrt.

Eau de Cologne

Jockey Club

distillée par

Lady

Perle de Paris-Rouge et Noir-Jockey Club-Corso

mája. Közömbös, hogy köztársaság jön-e, vagy megmarad a monarchia. Fontos egyedül az, hogy ez ország minden polgára Spanyolországért dolgozzon.

A beszéd óriási hatást keltett az országban. Első eset Spanyolország és számos más ország történelmében is, hogy uralmon levő király így nyilatkozzon.

Egy bukarest melletti faluban próbanépszámláláson tanítják meg a tisztviselőket a népszámlálásra

(Bucuresti — Bukarest, okt. 25. Az Uj Kelet tud.) A december hónapban tartandó országos népszámlálás előkészületeit országsszerte megkezdtek a közigazgatási hatóságok. A kormány intenciója az, hogy végre igaz képet kapjon az ország lakosságának számáról és nemzetiségi eloszlásáról, mert Nagy-Románia fennállása óta még nem volt olyan népszámlálás, amelynek alapján szavahihető statisztikát lehetett volna készíteni. Hogy ne ismétlődhessen meg az emlékezetes Goga-téle népszámlálási karikatúra, a kormány elhatározta, hogy tökéletesen beszervezi a népszámlálást, olyanképpen, hogy ugy az ország lakossága, mint a népszámlálást végző közigazgatási közegek tisztában legyenek a végzendő munka lényegével és céljával.

Dr. Hatiegan Emil munkaügyi miniszter, akinek hatáskörébe a közegészségügyi és népjóléti ügyek is tartoznak, apróbbáta a népszámlálás igazgatósága által benyújtott programot, amelyet az igazgatóság a népszámlálást végrehajtó közegek helyes kioktatásának céljából állított össze. Október 27-ikén, 28-ikán és 29-ikén ugyanis a fővárosban össze-

ülnek az egyes megyéknek és törvényhatósági joggal zeruházott városoknak a népszámlálás vezetésével megbízott tisztviselői, akik előtt a minisztérium által delegált szakértők ismertetni fogják a népszámlálás technikáját és fontosságát. A 29-ikén kezdődő konferenciát dr. Hatiegan Emil nyitja meg, majd D. Gusti, a népszámlálás élére delegált igazgató, egyetemi tanár az előadások célját ismerteti. Onicescu egyetemi tanár a népszámlálás célját és hasznát ismerteti, majd Manoilu egyetemi tanár a népszámlálás megszervezéséről, a végrehajtó közegek szerepéről tart előadást. Előadásokat tartanak még L. Colescu, az 1912-es népszámlálásnak vezetője, I. Teodorescu, az állami statisztikai hivatal igazgatója, N. T. Ionescu, a belügyminisztérium demográfiai hivatalának vezetője és Samielevici, az egyik biztosító intézet vezérigazgatója.

A konferencián megjelenő vidéki delegátusok ezután az egyik fővárost környező községben próbanépszámlálást fognak tartani, a minisztérium megbízottainak jelenlétében.

Cafe Metropol Restaurant

A Metropol kávéháznak ÉTTERME

Teljesen újonnan átalakítva MAJOROSI vendéglős vezetése alatt

NOVEMBER 1-ÉN MEÖNYULIK!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jánbor Ferenc
Bukarest szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A lázadó hajó

Ez volt a címe annak a gyönyörű költeménynek, amelyben néhai Kiss József, a nagy magyar-zsidó költő a „Knyáz Potemkin” nevű cári orosz hajó matrózainak lázadását ünnepelte. Ez a lázadás annak idején egész Európa szabadságszerető közleményét felzaklatta. A cári hajó matrózai fel-lázadtak és megölték a „Knyáz Potemkin” összes tisztjeit, akik rohadttal hussal akarták élelmezni a hajó legénységét, miután előbb elszikkasztották az élelmezési pénzeket. A lázadó hajót a cári flotta összes hajói rettek üldözőbe, de sikertelenül, mert a hajó legénysége ágyútüzzel tartotta távol magát az üldözőket, míg végül sikerül befutniok Konstanca kikötőjébe.

Ezt a menekülést annak idején Európa szabadságszerető népei nagy örömmel üdvözölték és méltatták. A lázadó hajó sikerét a cári önkényen ültött véres sebnék fogták fel, mint egy bevezetésül annak a forradalomnak, amely 1917-ben végleg elsöpörte a korrupt és gonosz cári uralmat. Fájdalom, úgy látszik, a történelem néha nagyon keserűen és nagyon tragikomikusan ismételi meg önmagát. Az Exchange Telegraph jelentése szerint ezuttal a „Leninrad” nevű orosz hajón tört ki lázadás, amely veszedelmesen hasonlít a „Knyáz Potemkin”-en történt lázadás okaihoz. A gőzös legénysége fellázadt a kegyetlen bánásmód és a rossz élelmezés miatt. Ezuttal azonban nem a lázadó hajó legénysége lett a győztes, hanem a mindentudó cseka, amely valóságos vérfürdőt rendezett a lázadó hajó legénysége között. A cseka emberei a lázadó hajó legénységének egy részét a fedélzeten azonnal agyonlőtték, a többieket börtönbe szállították.

Szomorú, lesújtó változata ez a lázadás a cári idők lélekemelő „Knyáz Potemkin”-lázadásának. Valahogyan akaratlanul Corday Sarolta mondta azt az eszünkbe, amelyet annak idején börtöne falára írt: „Ó, szent szabadság, mennyi gazságot követnek el a te szivedben!”

Véget ért az interparlamentáris unió agrárkonferenciája. Berlinből jelentik: Az interparlamentáris unió agrárkonferenciája ma véget ért. A konferencia a mezőgazdasági válság enyhítésére irányuló nemzetközi teendőket foglalkozott.

Egy angol orvos feltalálta a megfűlés elleni szérumot. Londonból jelentik: Billington angol orvos a megfűlés elleni szérumot feltalálta. A szérum egyszeri befecskendezése után a makacs náthát is meggyógyítja.

Házasság. Hoffmann Sándor Cluj, Weisz Böske Timisoara, f. évi október 21-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

A német széntermelők tíz százalékkal szállították le az ipari brikett árát. Berlinből jelentik: A széntermelő vállalatok az ipari brikett árát tíz tonnánként hat márkával leszállították.

Meghalt a szíami ikrek egyikének fia. Londonból jelentik: Az amerikai Kansas szegényházában nyolcvan éves korában meghalt Patrick Henry Bunker, a híres szíami ikrek egyikének fia.

Hotel Luvru

București, Strada Carol No. 4.
(a központi postával szemben.)

Szép világos szobák 100 lejtől feljebb. Fürdő rendelkezésre. Hónapos szobák nagyon olcsó árban. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

Epítsük fel a leégett zsidó Borsát!

Mai kimutatásunkat itt adjuk:
Lunca de Mijloc. Ruffel Lajos gyűjtése:

Ruffel Lajos	1.000 lej
Rosenfeld Henrich	1.000 „
Soc. Carpatina	500 „
Griffel Eugén	500 „
Foresta	500 „
Schultz Manó	300 „
Haim Jakab	500 „
Gieza Dávid	200 „
Burstin Jakab	200 „
Ruffel Mór	100 „
Hendel	100 „
Aron Zoltán	100 „
Goldner Oszkár	100 „
Bacher Jakab	100 „
Katz Joachim	100 „
József T.	100 „
N. N.	100 „
Glanec Simon	100 „
Alba-Iulia:	
Treitel József	475 lej
Volintiri. jud. Cetatea-Alba:	
Sulem Keszler	2.300 lej
Surduc:	
Markovics Lázár	240 lej

— Egyesek azonnal nyerne, mások a játék megismétlésénél, a számos főnyereményeknél azonban, melyek évről-évre a népszerű Fritz Dörge bankház Wien, I. K. Körntnerstrasse 43-49. vásárolt sorsjegyekre esnek, mindenkinek sorra kell kerülnie. A húzások között vannak.

— A Metropol-kávéház vezetősége vállalatukat kibővítették a legmodernebb és minden igényt kielégítő étteremmel, melynek vezetésére megnyerték és teljhatalmu üzletvezetőnek alkalmazták Majorosi Rezső Kolozsváron előnyösen ismert vendéglőst, akinek szeme és konyhájának jó hírneve garancia az új közönség legkényesebb igényeinek kielégítésére is. Az étterem, amint értesülünk, nov. 1-én nyílik meg.

TÖBB MINT 3 MILLIÓ MUNKANÉLKÜLI NEMETORSZÁGBAN. Berlinből jelentik: Legújabb statisztikai kimutatás szerint a németországi munkanélküliek száma három millió 184.000-re emelkedett, ezek közül kétféle millió kap munkanélküli segélyt. Dr. Wirth birodalmi belügyminiszter ma kijelentette, hogy minden eszközzel le fogja törni a radikális mozgalmakat. Brüning kancellár pedig személyesen interveniált a berlini fém munkások sztrájkjának megszüntetése érdekében.

— Eljegyzés. Jakab Erzsike Nápradea és Stern Márton Bucuresti, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Friedmann szerencsésje óriási. A szeptember 23-án megtartott osztrák osztálysorsjáték húzásán a 100.000 schillinges főnyeremény a Ludwig Friedmann Wien, I. Salzgries 12. sz. alatti sorsjegyelárusító üzletben vásárolt 43.089. számú sorsjegy nyerte. Érdekes véletlen, hogy a másodosztály első főnyereményét, 60.000 schillinget egy ugyancsak ennél a cégnél vásárolt sorsjegy nyerte. A következő húzás első osztályú sorsjegyei már most kaphatók.

— Elégett két francia pilóta. Párizsból jelentik: Két francia pilóta Kairó felé induláskor a le bourgeti repülőterem motorrobbanás következtében a gép kigyulladt s felgyújtott több épületet is. A pilóták elégett. A tűzoltóság az épületek tüzeit egy óra alatt oltotta el. A házak romjai alatt áldozatok után kutatnak.

Egy színházigazgató tragédiája. Pozsonyból jelentik: Nedbal Oszkár, a tót nemzeti színház igazgatója, színháza gazdasági nehézségeinek megbeszélése közben váratlanul elvesztette beszélőképeségét és teljes apátiába esett.

Petroleum káluháimhoz nem kell kémény

mert bennük a petroleum először gázzá változik és így tökéletesen elég.

MARKÓ V. okl. gépészmérnök
Cluj, Str. N. Iorga No. 11. Telefon 4-53.

Marghita:

Izr. Hitközség	17.624 lej
Volintiri:	
Jancheli Gheroviti	687 lej
Oradea:	
Izr. Hitközség	285.713 lej
Bucuresti:	
Kishitelbank	20.000 lej
Sibiu:	
Ort. Izr. Hitközség	17.750 lej
Ciacoza:	
Denes Márton	500 lej
Grosz Iván	500 „
Piszk Mór	500 „
Bineth Béla	500 „
Strausz Béla	300 „
Stern Lajos	300 „
Dehmann József	300 „
Atlasz Zsigmond	200 „
Kaufheil Ernő	200 „
Boros Izidor	100 „
Goldstein Béla	100 „
Összesen:	348.089 lej
Eddig kimutatva:	1.554.945 lej
Gyűjt. eddigi összege:	1.903.034 lej

— A serdülő ifjuságnak reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának fiúknál és leányoknál igen fontos eredményeket közönhetünk. A gyermeklinikákban a Ferenc József vizet már a kicsinyek makacs szorulásakor kitünő sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvizet gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Összehívják a francia parlamentet. Párizsból jelentik: Doumergue köztársasági elnök marokkói útjából visszavérkezve, tegnap este aláírta a francia törvényhozás összehívására vonatkozó rendeletet. A parlament új ülésének megnyitása november negyedikén lesz.

A G. 38 óriásrepülőgép Rómába érkezett. Rómából jelentik: A G. 38 óriás Junkers-repülőgép ma reggel 6 óra 20 perckor Athénből Zimmermann és Bauer vezető pilóták és 14 utassal Róma felé startolt s délelőtt 2 óra 20 perckor megérkezett a litorriói repülőterre, ahol Schubert római német nagykövét és több olasz tábörnök, valamint nagy érdeklődő közönség várta. Az óriásrepülőgép Marseille—Madrid—Liszabon—Párizs—Brüsszel—Londonon át fog visszatérni Németországba.

Tisztelettel értesitem a nagybecsült vendégeimet, hogy a Metropol-étterem vezetését átvettem. Kérem t. vendégeimet és ismerőseimet, hogy bizalmukkal továbbra is megtisztelni és törekvéseimben támogatni sziveskedjenek. Régi, jóhírű konyhám, hírnevem minden tekintetben garancia arra, hogy vendégeim mindenkor a legnagyobb pontossággal és figyelemmel lesznek kiszolgálva. Tisztelettel: Majorosi Rezső

Rádiótelefonforgalmat nyitottak meg Bangkok és Washington között. Berlinből jelentik: A buenos-ayres-berlini Transradió társaság rendszeres rádiótelefonforgalmat nyitott meg a siami Bangkok és Washington között. A távolság több mint tízezer kilométer. A beszélgetéseket Bandoeng jávai állomás közvetítésével Berlin—London—Newyorkon át bonyolítják le.

Ünnepélyesen fogadták Párizsban Costes és Bellonte francia pilótákat. Párizsból jelentik: Costes és Bellonte francia óceánrepülő pilóták ma reggel Cherbourgól Le Bourgetbe repültek. Az ünnepi fogadtatás a le bourgeti repülőterem, délelőtt félgyakor volt. Hétfőn a véderő-egyesület, szerdán a francia kormány rendez bankettet a pilóták tiszteletére.

Sok millió lej nyereményt fizetett már ki szerencsés vevőinek az osztrák osztálysorsjáték az Alser Wechselhaus Paul Biehavy Wien, IX. Alser, Str. 22. Rendeljen sorsjegyet a novemberi húzásokra ennél a cégnél.

Népszerű orvosi előadás vetített képekkel. Dr. Ridély Ervin hétfőn, október 27-én este fél 8 órakor a Patak-ucsai Építők munkás-Otthon nagytermében ismeretterjesztő orvosi előadást tart a fogorvosi tudomány köréből. Az előadást vetített képes bemutatás követi. Belepti díj nincs. Vendégeket szívesen látnak.

EDMOND FLEG:

A proféta gyermek

(Dr. Abrahámé Sternberg Olga fordítása — A Haméir könyvkiadó kiadása)

A „Haméir” könyvbarátok társasága szerencsés kézzel válogatta ki első könyvét. Nincs aktuálisabb írás, amely az utakat kereső erdélyi zsidóság számára annyira világosan mutatná az utat, mint ez a könyv. Egy fiatal gyermek lelki vívódásainak művészi rajza ez az írás, akinek szülei, mint a francia zsidók óriási többsége, mindent elkövettek zsidóságuk átfejesztésére és a fia, aki előtt azt is eltagadták, hogy zsidó hétesztendőskorában rádöbben a nagy kérdésekre és elindul társalanul, egyedül megkeresni a zsidóság felé vezető utat.

Proféta gyermek, mert visszafelé halad azon az uton, amelyet szülei anyai lelkesedéssel hagytak el és mintha egykoron, a zsidó nép profétái a pusztulásban, úgy sóvárog az igazság után a nagy metropolis közönség köntömbjei között. A fia rátalál az utra és míg elér a célját, meglepően-dik előttünk az elszidottanodott francia zsidóság egész sajátos élete.

Hivatottabb toll alánha fordíthatna volna le a könyvet. Abrahámé nemcsak a két nyelv művésze, de a szerzővel való gondolatkapcsolata révén kifogástalanul tolmácsolhatta a finoman cizellált mondatok minden árnyalatát és maradéknélküli stílus és gondolatépségében mentette át a könyv minden egyes lapját magyar nyelvre.

A „Haméir” könyvkiadó a könyv belső értékéhez méltó külső köntömben, tetszetős nyomdai kiállításban hozta ki a könyvet beígért kulturális működésének biztos zálogául.

(— c.)

Beomlott egy hétmeletes ház. Párizsból jelentik: Marseille közelében fekvő Ales községben egy hétmeletes ház beomlása által öt ember életét veszítette. A ház eddig ismeretlen okból omlott be és a romok maguk alá temették a házban tartózkodó öt személyt.

Földrengést jeleztek a budapesti, washingtoni és newyorki földrengést jelző intézet műszerei. Budapestről jelentik: A földrengést jelző intézet műszerei tegnap este 21 óra 29 perckor kilencczer kilométer távolságból földlökéseket jeleztek. A rengést a műszerek két és fél órán át jelezték. A maximális kitérés 11 mm. volt. A washingtoni és newyorki csillagvizsgálók szeizmográfjai is földrengést jeleztek. Azt hiszik, hogy a földrengés a Csendes óceánon vagy Japánban volt.

Osztrák osztálysorsjáték!!

84.000 Sorsjegy. 42.000 Nyeremény.

A sorsjegyek fele nyer.

Egy sorsjeggyel nyerhet:

800.000 Schillinget

Lei 20.000.000

Nyeremények:

S 500.000 = Lei 12.500.000.

S 300.000 = Lei 7.500.000.

S 100.000 = Lei 2.500.000.

S 80.000 = Lei 2.000.000.

és sok ezer más nyeremény

Össznyeremény:

S. 13,406.000 — Lei 335,160.000

Sorsjegyárak:

1/2 S. 6 = Lei 150. 1/4 S. 12 = Lei 300.

1/2 S. 24 = Lei 600. 1/4 S. 48 = Lei 1200. enhesive Porto.

Minden rendelést azonnal végrehajtunk és nyereményeket azonnal minden levonás nélkül készpénzben kifizetünk. Fizetés a sorsjegy vétele után.

Alser Wechselhaus

Paul Biehavy

Wien, IX Alser Str. 22

RADIO

Idő:

Vasárnap

Budapest. 10

11.15: Görög

det. Utána: Po

jelentés. Majd:

kar hangversen

2: Grammof

3: A VII-

nagygyűlést

körmenet helys

gedről.

3.30: A m. k.

nizstérium rád

4: Az iskolá

dielőadásai.

zés, időjárásjel

5.15: A Sz

hangversenye

6.30: Halász

lyes magyarsá

7: Orgonaha

8: Sport- és

8.30: Szinn

„Süt a nap.”

Berlin. 19: F

vész beszélget

20: Kilenc s

hangverseny a

0.30-ig tánceze

Bern. 20.30:

21.20: Gyógy

Breslau. 19:

20: A ripac

felolvasás. I.

20.30: Arbe

hangjátéka.

21.55: Gram

Bucuresti. 10

11: A rádió

nye.

12: Grammó

16: Dinicu-ze

nyű zene.

17.30: Dinicu

19: Grammó

20: Rádiózer

Frankfurt. 1

23.20: Tánca

Hamburg. 20

gem” c. operet

álló operetten

Köln. 20.05:

hollandi c. ope

raházból.

Miláno. 19.30

20.30: Kis ha

21: Verdi C

Oslo. 20: C

vészno és Bra

vészno hangve

22.05: Hangy

23: Ejjfélig g

Bécs. 13.10:

moori Lucia”

adása a milánó

fonon.

15: Az Ausz

tités a freuden

15.20: A ba

kar hangversen

16.35: Hires

16.50: Euró

ból, utirajz All

17.20: A S

játéka.

18.30: Weidl

Harmadik gyű

ban.

19: Stifter I

19.40: A Rec

operaestje.

20.35: Lenz

utána hírek,

játéka.

Hétfe

Budapest. 9

tettjének hang

9.30: Hírek.

12: Déli h

templomból, id

12.05: Hang

12.25: Hírek

12.35: A har

1: Pontos id

tés.

2.30: Hírek.

3: Piaci ára

4: Asszonyol

RADIO MUSOR

Idő: Középeurópai

Vasárnap, október 26.

Budapest. 10.40: Hírek, kozmetika.
11.15: Görögkatholikus istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. Majd: A Mándits-szalonzene-
kar hangversenye.
2: Grammofonhangverseny.
3: A VII-ik alföldi katolikus nagygyűlést bezáró eucharisztikus körmenet helyszíni közvetítése Szegedről.
3.30: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
4: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadásai. Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.
5.15: A Székesfehérvári Zenekar hangversenye a Vigadóban.
6.30: Halász Gyula előadása: „Helyes magyarság, magyar helyesírás.”
7: Orgonahangverseny.
8: Sport- és löversenyeredmények.
8.30: Színműelőadás a Studióból. „Süt a nap.”
Berlin. 19: Krauss Werner színművész beszélget a mikrofon előtt.
20: Kilenc számból álló 6-népszerű hangverseny a Bach-teremből, majd 0.30-ig tánczene.
Bern. 20.30: Gyógytermi zene.
21.20: Gyógytermi zene.
Breslau. 19: Operettrészletek.
20: A ripacsoktól a színművészig felolvasás. I.
20.30: Arbeiter: „Narcisz” című hangjátéka.
21.55: Grammofonkabaré.
Bucuresti. 10.45: Egyházi zene.
11: A rádiózenekar déli hangversenye.
12: Grammofon.
16: Dinicu-zenekar: Román és könyvnyű zene.
17.30: Dinicu-zenekar.
19: Grammofon.
20: Rádiózenekar.
Frankfurt. 19.30: Hangverseny.
23.20: Tánczene.
Hamburg. 20: Fall Leó: „Édes öregem” c. operettje. Utána 16 számból álló operettzene.
Köln. 20.05: Wagner: A bolygó hollandi c. operája a düsseldorfi operaházban.
Milánó. 19.30: Vegyes zene.
20.30: Kis hangverseny.
21: Verdi Ernani c. operája.
Oslo. 20: Geyer Stefi hegedűművész és Bratt Thora zongoraművész hangversenye.
22.05: Hangverseny.
23: Ejjélig grammofon tánczene.
Bécs. 13.10: Donizetti: „Lemmermoori Lucia” című operájának előadása a milánói Scala által, grammofonon.
15: Az Ausztria-díj lefutása, közvetítés a freudenau löversenypályáról.
15.20: A badeni városi fiúzenekar hangversenye.
16.35: Híres sakkjátékosokról.
16.50: Európa elfeledett országai-ból, utirajz Albániáról.
17.20: A Sedlak-Winkler-négyes játéka.
18.30: Weidholz Alfréd felolvasása: Harmadik gyűjtőutam Nyugat-Afrikában.
19: Stifter Ddalbert emlékezete.
19.40: A Recktenwald-zenekar olasz operastje.
20.35: Lenz: „Trio” c. vígjátéka. Utána hírek, majd a Korngold-jazz játéka.

Hétfő, október 27.
Budapest. 9.15: A rádió házikvar-tettjének hangversenye.
9.30: Hírek.
12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárás-jelentés.
12.05: Hangverseny.
12.25: Hírek.
12.35: A hangverseny folytatása.
1: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.
2.30: Hírek, élelmiszerárak.
3: Piaci árak, árfolyámhírek.
4: Asszonyok tanácsadója.

4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.
5: Erdődy Elek novellái: 1. Gina. 2. A negyedik nap.
5.30: A m. kir. folyamórség zenekarának hangversenye a Király-kávéházban.
6.30: Német nyelvoktatás.
7: A „Rádió Élet” félórása. „Reklám.”
7.30: A m. kir. Operaház zenekarából alakult Filharmóniai Társaság hangversenye a m. kir. Operaházban.
Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.
Majd Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye a Metropol-szállóból.
Barcelona. 22.40: A Marti-zenekar spanyol zenéje.
23.05: A barcelonai énekkar előadása.
23.45: Fernandes: Ábránd: Fandangó.
Belgrád. 18: Kávéházi zene.
20: Praha.
22.15: Cigányzene.
Berlin. 18.40: Hirschberg Walter dalaí Klabund- és Dehmel-szövegére.

Pozsony. 19.20: Hegedűhangverseny.
Bucuresti. 12: Grammofon.
12.30: Grammofon.
16: Rádiózenekar.
17.30: Rádiózenekar.
Bécs. 19.30: Dal- és áriaest.
21: Filharmónikus hangverseny.

A népszerű
FRITZ DÖRGE
Wien 1-K, Kärtner Strasse 43-49
bankintézet szerencse sorsjegyeket ajánl az új osztrák osztálysorsjátékhoz.
Egész 1200 Lei, Fél 600 Lei, Negyed 300 Lei
Fizetés vétel után
Lehető legnagyobb nyeremény: Jutalom és főnyeremény
20.000.000 Lei 12.500.000 Lei
7.500.000 Lei
és számos más, összesen 42.000 nyergmény, több mint
Háromszáz millió Lei
Az összes sorsjegyek fele nyer.

KÖZGAZDASÁG

December elsejére felmondták a petróleumkartellt

Bucuresti — Bukarest, okt. 25. A bel-földi petróleumfinomítók kartellje felborult, mert az egyezményben résztvevő vállalatok nem tartották be a megállapított kartellárakat. A kartellt tulajdonképpen a kisvállalatok buktatták meg, amelyek nem voltak hajlandók üz-

leti eredményeik egy részét a nagyoknak átengedni. Formálisan december elsejére mondták fel a bel-földi petróleum-egyezményt, de az érdekelteket petroleum-vállalatok között már folytak a tárgyalások arról, hogy a kartellt új alapon feltámasszák.

A gyárilap is megmozdul a mezőgazdák segítségére

Miről tárgyal Manoilescu miniszter az Ugir-küldöttséggel?

Bucuresti — Bukarest, okt. 25. A leg-utóbbi központi választmányi ülés alkalmával a romániai gyárilapok szövetségének vezetősége küldöttségileg felkereste Manoilescu minisztert, aki tíz év után visszakért a kereskedelmi és iparügyi tárca élére, ahol közéleti pályafutását megkezdte. Körülbelül három óráshoz tartott tárgyalást Manoilescu a küldöttséggel, amellyel az ország iparjának összes problémáit megvitatta a miniszter. — Az anketjellegű megbeszélés során az Ugir-küldöttség felhívta a miniszter figyelmét arra, hogy mindenekelőtt a termelés drágaságát előidéző okokat kell megszüntetni, ami elsősorban a nyersanyagok behozatali vámjának csökkentése és az új vasúti tarifa módosítása révén volna el-

érhető. A fogyasztási krízis enyhítése érdekében a gyárilap is szükségesnek tartja a mezőgazdasággal foglalkozó rétegek talpraállítását és erre vonatkozólag az Ugir konkrét tervezetet fog kidolgozni. A munkanélküliség csökkentése céljából azt kérte a küldöttség, hogy az eddigi gyakorlattal ellentétben az összes állami és közszállítást kizárólag a bel-földi iparnak adják. Végül a most előkészítés alatt álló új iparpártolási törvényt tette szóvá a delegáció, amelynek Manoilescu miniszter kijelentette, hogy a tíz évvel ezelőtt elkészített iparpártolási programjának megvalósítását most is kötelezőnek tartja magára nézve.

Bánsági termény- és lisztpiac

A bukaresti agrárkonferencia tartama alatt kétségtelenül megállapítható, hogy a terménypiacokon bizonyos mértékben javult a helyzet. Ez a javulás főleg az árak emelkedésében és az áruhiányban nyilvánult meg. A piacokon egyébként vérmes reményeket fűztek a bukaresti konferenciához. Sajnos, azonban a konferencia rezolúciójából a jövőre nézve nem sok biztató momentumot vonhatunk le. Ez már a hét vége felé éreztette hatását, noha az árak változatlanul emelkedtek. Ezt a jelenséget szakkörök az amerikai helyzettel hozzák összefüggésbe, ahol tudvalevőleg már majdnem egy hete az árak emelkedő tendenciát mutatnak. A bukaresti agrárkonferencia eredménytelensége így főleg üzlettelenségben nyilvánult meg. Az üzlettelenség motiválására különösen a bánsági piacon le-sújtó momentumként hozzák még azt is fel, hogy a CFR az idén sem gon-

doskodott megfelelő mennyiségű vagonokról, úgy, hogy a mostanában kö-tendő kiskeresetű ügyleteket sem lehet lebonyolítani.

Lisztpiac: A hét elején mérsékelt érdeklődéssel indult a lisztpiac. A bánsági lisztek iránt érdeklődtek az ország különböző részeiből. Történt is egy-két nagyobb kötés. A nagymalmok jegyzései szerint a 30—70-es 6.50, az 50—50-es 6.75 lejjel, illetőleg a 0-ás liszt 7.50, a 2-es 7, a 4-es 6, a 6-os 4.50 lejjel került forgalomba. A takarmánylisztet, valamint a korpát zsákkal együtt 2.30, illetőleg 2.10 lejjel jegyzik.

A buzában e héten nagyon kevés kínálatot könyvelhetünk el. Az árak különben is emelkedő tendenciát mutatnak. A multheti 270—275 lejről a leggyengébb 77-es buza is 295—300 lejre emelkedett. Egyébként a 78-as buzát 305—310, valamint a 79-es 320—325 lejjel jegyzik. A budapesti tőzsdén is szilárdultak az árak. Eszerint az októberi buza 14.95, a márciusi 16.02, valamint a májusi 16.31 pengő-

vel jegyzik. A esikágói tőzsdén az árak emelkedtek. Ez különben a leg-irányadóbb az egész világ gabonapiacán. Az árak egyébként a következőkben alakulnak: decembri buza 79.25, márciusi 83.12 és a májusi 85.— dol-lár, illetőleg cent.

A tengeri még mindig 280 lej körül forog. Az ótengeri iránt az elmúlt héten mérsékelt érdeklődés nyilvánult meg. Az új tengeri 175—180 lej, de az export képes elérni a 200 lejt is.

A többi gabonaár felében a zabot 250, az árpát 230, a babot 8.50, vala-mint a takarmánylisztet közé tartozó láblisztet 145 lejjel jegyzik.

Reformálják a párizsi petróleum-kon-venciót. Párizsból jelentik: A Standard Oil concern, a Royal Dutel csoport, az Anglo Persian Company és a Company Francaise de Petrole képviselői Párizs-ban tanácskozásokat tartottak és elha-tározták, hogy november 25-re konfe-renciát hívnak egybe, amelybe bevon-ják a román petróleum társulatok közül az Unireat, a Síruiest és a Concordiát. Ezen az újabb tanácskozásokon fognak dönteni a fennálló petróleum-konven-ció reformja felől. Az eddigi megállapodá-sok szerint a román piac a termelési kapacitás szerint van beosztva. Az újabb megállapodások arról fognak gon-doskodni, hogy a kvóták elosztása a tényleges produkció alapján történjen.

Újabb rézbányákat fedeztek fel. Lon-donból jelentik: A rézárak katasztrófa-lis esetét még válságosabbá teszi az a körülmény, hogy Közép-Azsiában egy angol expedíció dus rézbányákat fede-zett fel. A termelőket egyelőre nem le-hetett az új bányák kiaknázására me-gnyerni, minthogy a mostani tulproduk-ció következtében a mai gyöngye árak mellett nem érdemes újabb befektetése-ket eszközölni.

Ezek a pengék elégítik ki Önt!

ROTBART LUXUOSA
ROTBART SONDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROTBART (LILA)
MOND-EXTRA (ZOLD)

Vezérképviselőt:
C. DUISBERG Bucuresti, Str. Carol 3.

A német nyelv

magántanulás utján való elsajátítására alkalmas nyelvtanok. A német szöveg is latin betűkkel lett szedve.

Schidlof dr. „1000 szó” levélszerinti módszere 10 füzet mappában. 204 lejt. Schenk: Magyar-német beszélgetések a társalgás begyakorlására. 51 lejt. Lingua-nyelvkönyvek: Német nyelv magántanulók számára, I. rész kezdőknek. Kötve 204 lejt.

Lingua-nyelvkönyvek: Német nyelvtan és gyakorlókönyv, II. rész haladóknak, kulecsal. Kötve 238 lejt. Schenk: Német zsebnyelvkönyv. 51 lejt.

Vidékre utánvétellel küldi
Lepage, Cluj

1. október 26.
FLEG:
gyermek
Olga fordítása
barátok társa
valogatta ka
aktuálisabb írás,
erdélyi zsidó
világosan mu-
a könyv. Egy
vivódásainak
ás, akinek szü-
lők óriási több-
tek zsidóságuk
4, aki előtt azt
dó hétesztendő
egy kérdésekre
egyedül meg-
vezető utat.
ert visszafelé
melyet szülei
ytak el és minz
ép próféta a
rog az igazság
lás közöttbös
fü rától az
g, meglevene-
tanodott fran-
tos élete.
pha fordíthatta
brahanné nem-
szó, de a szer-
besolata révén
olhatta a fino-
k minden ár-
küli stílus és
mentette át a
lapját magyar
kiadó a könyv
külső köntös-
kiállításban
egért kultur-
logául.
(— c.)
celetes ház. Pa-
ille közelében
gy kétemeletes
mber életet ve-
meretlen okból
aruk alá temet-
öt személyt.
k a budapesti,
ki földregésszt
Budapestről je-
16 intézet mű-
29 perekor ki-
gából földlöké-
a műszerek két
a maximális ki-
ashingtoni és
k szeizmográf-
ek. Azt hiszik,
endés óceánon.
k
játék!!
0 Nyeremény
le nyer.
nyerhet:
linget
000
ek:
500.000.
500.000.
500.000.
000.000.
yeremény
ny:
335,160.000
k:
12 = Lei 300.
S. 48 = Lei
Porto.
nal végrehaj-
azonnal min-
pénzben kifí-
ssjegy vétele
haus
havvy
Stn. 22

Keren Kajemeth Lőjizrael kimutatása

Az erdélyi Keren Kajemeth bevételei az 5690. évben lej 2,662.622, azaz 3.259 (angol fontot) tettek ki.

XII. szeptember havi kimutatás.

Helységek szerint:

Timisoara: 34.731. **Cluj:** 30.929. **Satmar:** 19.730. **Oradea:** 15.860. **Targu-Mures:** 15.852. **Sibiu:** 5456. **Petroseni:** 4851. **Sighet:** 3730. **Chisineu:** 3629. **Satmar:** 19.700. **Brad:** 2400. **Ineu:** 2243. **Arad:** 1970. **Simleu-Silvaniei:** 1765. **Zalau:** 1685. **Tinca:** 1500. **Oravita:** 1425. **Lugoj:** 1300. **Carei:** 1290. **Dumbraveni:** 1277. **Resita:** 1275. **Beiu:** 1220. **Fogaras:** 975. **Beclean:** 803. **Lupeni:** 769. **Hunedoara:** 780. **Lunca:** 769. **Odorheiu:** 600. **Ghimiesfaget:** 600. **Huedin:** 600. **Savarsin:** 500. **Bistrita:** 350. **Livadanoua:** 300. **Turda:** 300. **Baia-Mare:** 237. **Copelnicmanastur:** 200. **Ardusat:** 100.

Bevételek adományok szerint:

I. Persely	98.907.—
II. Aranykönyv	25.205.—
III. Faadomány	2.761.—
IV. Dunam	37.809.—
1. Tisriakió	18.069.—
2. Templom	13.280.—
3. Pinkász	5.160.—
4. Tsuvatenu	800.—
5. Herzlünep.	500.—
Phönix (5690.)	164.682.—
	400.000.—
	564.682.—

PERSELY

Arad: Gaertner Károly 265, kisebbek 705. **Ardusat:** Roth M. 100. **Beclean:** kisebbek 803. **Beiu:** r. n. 1220. **Brad:** r. n. 2400. **Carei:** r. n. 1040. **Chisineu:** Roth D. Sepreni 200. **Fon László Socodar** 100, özv. Schwarz Henrikné 100, Priac E. 250, kisebbek 1054. **Cluj:** Ábrahám Bertalané 179,

kisebkek 162. **Dumbraveni:** r. n. 1277. **Fogaras:** r. n. 975. **Ghimiesfaget:** Klein J. 130. **Heller I.** 100, kisebbek 370. **Hunedoara:** özv. Jakab F.-né 200, Hisehenhauser J.-né 140, kisebbek 440. **Lugoj:** Egyleti helyiség 409. **Krausz R.** 460, **Brauch Rudolfné** 260, **Aviva-Debóra** 274, **Klein B.** 345, **Deutsch Sámuelné** 240, **Deutsch Fiai** 200, **Huszár V.** 350, **Reiner Adolf** 205, özv. **Binder Józsefné** 230, **Popper S.** 120, **Földes G.** 185, **Stern V.** 125, **Einhorn Sándorné** 217, **Hitközségi iroda** 154, **Friedmann J.** 120, **Löwinger B.** 125, **Barisszia Herzl** 178, **Barisszia Hacair** 145, **Junger Z.** 100, özv. **László Mórné** 111, **Grosz J.** 100, özv. **Wechsler Lipótné** 100, **Weicherer Rezsóné** 100, **Ószi Sándorné** 100, **Kurtig F.** 114, **Hirsch Mihályné** 100, **Frafi Neumann** 106, **Reichenbach I.** 100, **Neumann L.** 100, **Neumann H.** 100, **Dr. Deutsch M.** 100, **Deutsch B.** 100, **Deutsch Z.** 100, **Neumann A.** 150, kisebbek 4101. **Lunca:** Kupferstein M. 330, **Klein M.** és **neje** 320, **Steinberg L.** 100. **Lupeni:** Kohn P.-né 524. **Wagman L.** 144, kisebbek 101. **Oradea:** Dr. **Markovits P.** (Sokodol) 540, **Dr. Schwarz Józsefné** 500, **Rein Marcel** 360, **Steiner M.** 326, **Lörincz A.** 321, **Eisner J.** 300, **Gelb J.** 279, **Gottlieb H.** 200, **Salamon rézöntőde** 200, **Blum M.** 192, **Klein S.** 192, **Boros S.** 185, **Kröb Samuné** 177, **Gutfried S.** 170, **Transport Lloyd** 140, **Weisz L.** 137, **Kepes I.** 132, **Silberstein A.** 125, **Groszmann F.** 114, **Jachral Joachim** 104, **Pogány A.** 103, **Keszletr Salomoné** 101, **Gutfried I.** 100, **Salamon Mórné** 100, **Höning D.** 100, kisebbek 7360. (Oradea által: **Iliu:** özv. **Klopót Mórné** 155, özv. **Grün Edéné** 100, kisebbek 90. **Urmenis-Salaj:** Mátyás S. 103, kisebbek

114. **Babeni:** kisebbek 140.) **Oravita:** r. n. 1425. **Petroseni:** özv. **Keppich Béláné** 130, **Weisz Mózesné** 130, **Schaeffer L.** 100, **Dr. Molnár J.** 100, **Grünfeld D.** 100, kisebbek 1158. **Resita:** r. n. 1275. **Salonta:** r. n. 1767, vidéki perselyek 433. **Satmar:** r. n. 11.860. **Sibiu:** r. n. 5456. **Sighet:** r. n. 2900. **Simleu-Silvaniei:** **Somogyi M.** 400, **Barisszia** 261, özv. **Stern Adolfné** 220, **Grünwald** 110, **Lázár A.** 100, **Sachs K.** 100, **Fatermelő** rt. 100, **Schwarz J.** 100, kisebbek 374. **Targu-Mures:** r. n. 6779. **Timisoara:** r. n. 23.013. **Tinca:** **Spiró Izsák,** **Fonau** 550, **Féder A.** **Fonau** 550, **Kohn M.** **Caracau** 400. **Zalau:** r. n. 1685. **Ineu:** **Dr. Kollin Jakab** 200, **Hausz Adi** és **Lili** 102, **Vértes Ignác** 325, **Sachs Ignác** **Bocsig** 145, kisebbek 521.

ARANYKÖNYV

Lord Balfour bevezetésére. **Cluj:** **Uj Kelet** (üdvözlétségváltásokból) 10.000, **Wizo** 5000, **Fischer E.** 300, **Kasztner E.** 300. **Oradea:** helyi csoport 817, **Barisszia** 101. **Satmar:** **Bné Brit** 5570, **dr. Borgida J.** 2000, **Sómerek** 300. **Targu-Mures:** **Hirsch S.** 500, kisebbek 214, **Klein László** (Lugoj) 100.

OLAJFA

Arad: **Bustin Sándorné** 1000. **Oradea:** **Landau** erdőbe 448. **Timisoara:** r. n. 1313.

DUNAM

Baiamare: **Muskál B.** 237. **Bistrita:** **Dr. Halberg Gy.** 250, **Kallus Lajosné** 100. **Carei:** **Reiter Károly** 250, **Sarkadi E.** 650. **Cehulsilvaniei:** kisebbek 500. **Cluj:** **Fischer E.** 100, **Schlesinger V.** 100, **Üdvözlétségváltásokból** 6600. **Livadanoua:** **Weisz I.** 100, **Sassauer A.** 100, **Sichermann L.** 100.

Színház-Mozi

A Román Opera műsora

Vasárnap, 1930. október 26-án este: Zsidónő.

Hétfő, 1930. október 27-én: (Szünet.)

Szerda, 1930. október 29-én: Trubadur.

Péntek, 1930. október 31-én: Gianni Schicchi és Parasztszelet.

Vasárnap, 1930. november 2-án délután: Mártha.

Hétfő, 1930. november 3-án: Szünet.

A Magyar Színház iródjának közleménye

A „nagy szezon kezdete” a színházban

Az időjárás változásával együtt a színházban is megkezdődött az ugynevezett „nagy szezon”. Egymásután kerülnek a közönség elé a híres „nagy darabok”, amelyeket a tulajdonképpeni erős szezonra tartogatnak a színházak igazgatói.

A jövő hét műsora jelzi, hogy a színház lazán munkatempóval igyekszik eleget tenni feladatának: az igényes kolozsvári közönség magas színvonalú művészetének. Egy elsőrendű budapesti együttes vendégszereplése, egy világhírű drámai darab és egy bűbajos modern operett szerepelnek egyetlen hét műsorán.

Hétfőn és kedden nyolc közismert budapesti színész fogja előadni a legújabb pesti szezon összes sláger-bohózatát, táncait és magánjátékait. A Mocsányi-Lakos jazzhumorista-duo neve maga már fogalom az egész világon, Sebő Miklós nevét is minden rádióhallgató ismeri, Vidor Ferike, Erékóczy László, a magyar Chevalier, Szász Ila, Váry Böske, Vidos Jenő a legjobb pesti operett-színházak közismert, népszerű tagjai.

Szerdán Rehfich és Herzog nagy, látványos, páratlanul izgalmas drámája, a Dreyfuss-per kerül színpadra. Ez a hatalmas, mindvégig izzó feszültségű dráma a Dreyfuss-per legforróbb részleteit eleveníti meg. Nincs egy pillanata, amely pihenőt adna az idegeknek, nincs egy figurája, amely ne ébresztené a meleg szimpátiát, vagy a tüzes ellenszenv indulatát. A Dreyfuss-család, Zola Emil, Jaures, Esterházy, Clemenceau, Labori történelmi figurái mozognak a színpadon, a kor többi jellegzetes szereplőjé-

vel együtt. Oriási feladat a Dreyfuss-előadás, amely most meg Pesten és Berlinben, most készülnek rá Párizsban, Londonban, Bukarestben, Newyorkban. Nálunk Janovics Jenő rendezi a darabot, ő juttatja Zola hatalmas figuráját is s mellette nemesak az egész drámai, hanem az operett-együttes vezető tagjai is szerepet kaptak a Dreyfuss-perben. Megjegyezzük: a Dreyfuss-per Kosztolányi Dezső fordította!

Szombat este pedig már újabb premier: a Lehullott a rezgő nyárfa című hangulatos, remek zenéjű, pompás operett következik.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Az esti előadások fél 9-kor kezdődnek.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Cirkuszhercegnő. (Karácsonyi Illy fellépésével. Mérsékelt helyárakkal.)

Vasárnap este: Első tavasz. (Bérletszűnetben. Ötödösor.)

Hétfő: A legkiválóbb budapesti kabarégyüttes vidám művésztétele. (Mocsányi-Lakos rádió jazzhumoristák, Sebő Miklós, a rádió kedvence, Vidor Ferike, az Andrassy uti Színház tagja, Szász Ila, a Studió tagja, Vári Böske, a Bethlen téri Színház tagja, Vidos Jenő, Fővárosi Operettszínház, Erékóczy László Városi Színház.) A műsorban Budapest ezidei összes sláger bohózatai, tréfái és táncduettjei. Bérletszűnetben. Ssz. 34.

Kedd: Vidám művészet teljesen más műsorral, a hétfői nap szereplőivel. Bérletszűnetben. Ssz. 35. Rendes helyárak.

Szerda: A Dreyfuss-per. (Ujdonság, először. Janovics Jenő dr. fellépésével. Kaszab A., Szentgyörgyi M., Marsi G., Bárdi T., Földényi, Tóth Elek, Tompa Béla, Ihász Aladár Forgács, Selmeczy, Leövey, Balázs, Réthely, Nyerges, Lantos, Révész stb. Premier-bérlet. Ssz. 36.)

Csütörtök: A Dreyfuss-per. (Másodsor. B. bérlet 7.Ssz. 37.)

Péntek: A Dreyfuss-per. (Harmadsor. A. bérlet 8. Ssz. 38.)

Szombat: Lehullott a rezgő nyárfa. (Operett-ujdonság, először. Karácsonyi, Betegh, Nador, Tompa, Ihász. 7. premier-bérlet Ssz. 39.)

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Az utolsó Verébely lány. (Kondor, Betegh, Ná-

dor, Ihász, Tompa. Olesó helyárakkal. Ssz. 40.)

Vasárnap este fél 9-kor: Lehullott a rezgő nyárfa. (Másodsor. B. bérlet 8. Ssz. 41.)

Hétfő: Lehullott a rezgő nyárfa. (Harmadsor. A. bérlet 9. Ssz. 42.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZIMŰSORA.

Vasárnap két előadás délután 5 és 7 órakor: Rin-Tin-Tin a csodakutya és „Az éneklő felhő”. Helyárak 20 és 10 lej.

Árainkat leszállítottuk!

Világzerte több mint 30.000 drb. forgalomban!

légfűtéses folytonégó kályha
10 kiló fával fűt 24 órán át

egy normál szobát. Nagyobb típusok 3-4 szobás lakást is egyenletesen fűtenek. Legtakarékosabb leghigiénikusabb fűtés. Árlapot díjlanul küld

SZÁNTÓ DEZSŐ ÉS FIA

redőny- és kályhagyára Oradea Kályháinkból állandó lerakat az összes vidéki városokban. Acéllemezredőnyök. Esslingen-i faredőnyök.

Lerakat:

BÁRZEL VASÚZLET, SALAMON & FELSNER Cluj, Széchenyi-tér

Hirdessen az Uj Keletben

Aprohirdetések

Szörme bundákat 3500 és szörme galérok 350 lejtől kaphatók, V. Jánky, Fő tér 22. Udvar.

ÉRTESETÉS

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Estéknként állandó kiállítás. Somlyai aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

„EXPRESS”

libahusszarnok

Szállít a legolcsóbban Romániában! Frissen olvasztott libaszirt, libabőr, füstöltust minden mennyiségben. Megrendelésnél ügyeljen a címre. **FRIEDMANN M. ORADEA** Piața Mihai Viteazul 11

Női és férfi bőrkabátokat, speciálisan készíték, Hirsch, Cal. Regele Ferdinand 17. Kopott bőrkabátokat minden színre festek.

Belvárosban modern 2 szoba előszoba és fürdőszoba azonnal kiadó. Petőfi u. 3. 18. ajtó.

UTAZÓ URAK FIGYELMEBE! Zsibón megnyitott az Unió-szálloda, kávéház, étterem teljesen újonnan berendezve. Kétféle, figyelmes kiszolgálás. Utazó uraknak kedvezmény. Szíves pártfogást kér: Goldner.

VIDEKI PÉNZINTÉZETEK. szövetkezetek igazgatói, főtisztviselői könnyen tehetnek szert nagy mellékjövdelemre. Leveleket „Értékeik” jellege alatt Rudolf Mosse Cluj, továbbít.

Nagyforgalmu vendéglő és fűszerüzlet vezetésére megyezékhelyen garanciaképes szakember kerestetik. Érdeklődni Neumann líkőrgyár Cluj, Calea Dorobantilor 6.

FIGYELEM! Zalogházi árverés október 28-án 8 órakor a Kolozsvári Népbank és Zaloghitelintézet Rt.-nál, Szépeca 1.

XIII EVF
Cluj—K
október
5691 EV

Az Uj Kelet
és bánati
n
Clkkekint ut
forrás megj

Kéziratokat
és megörzésül

Lezajló

A nagy
hely

Ujra Fisco
elnökké
bizottság
Határozat

A nagyváros

Oradea—Nagy
delegátus és sz
den sarkából a
konferencia ere
sabb pontjában
helyicsoportok.
hiányzott az er
zionista frakci
tak Erdély min
rálják az angol
mentőlják az er
erővel akarja r
A esidő nép t
boluma volt ez
impozáns külső
mét zsufoltság
nyen az Erdély
pok és a regáti

Fischer J

Fischer József
viselő, az Erdély
vetség elnöke fél
ta meg a konfer
héber beszéddel.

— A cionista
beszédét — a Ba
válságok egész s
hogy az ország
pénzügyi nehéz
küzdjön, jó ideig
krízis nehezítette
az arab kérdés
tisab'avi zavargá
tetőzte a manda
zatlan és a mand
kező magatartás
lenes lefűggesz
újabb politikai k
kutforrása. Most
újabb nyilatkoz
homlokterében.

formailag a ma
ri is, lényegében
megtagadása és
lág zsidó közvel
kozását kell hogy

Minder
epizód

— Bármily fá
lenségek, a cionis
vel szemben meg
zódok, amelyeke
sok más megpró
tul fog élni. Talá
menetet, de a ki
sát meg nem hiu
események, sem
pillanatra sem t
célunktól és elh
ezután is a régi
lékosan fenntart
mal szemben me
hez való jogunka
ginél is sokkal in
építő munkát.

— A mai kivét
cionista ideál ig